

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

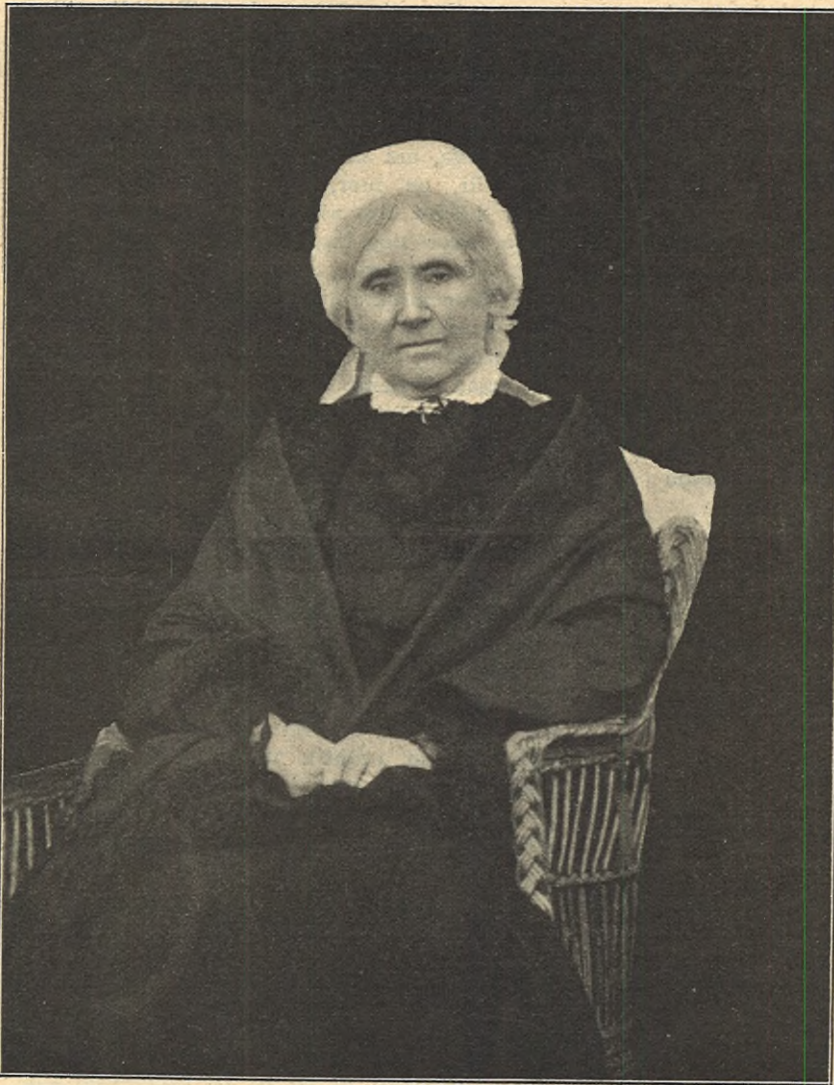
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 42 (773).

LÖRDAGEN DEN 19 OKTOBER 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUFPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	--	---	---

L. Larsson foto.

GREFVINNAN JULIE TROLLE-BONDE.

»Men hvem är den damen,
som möter de kommande nu?
Ej Ehrenstrahl i gyllene ramen
bevarade åt oss så ädel en fru.»

Med dessa hyllningens ord hälsar vår frejdade skald Snoilsky henne, hvars blida, ljusa drag i dag återgifvas i Idun.

Grefvinnan Trolle-Bonde fyllde i förra veckan 80 år, den finaste, noblaste åttioåring, hvilken nu, i kretsen af barn och ättlingar i flere led, firat högtidsfest i sitt nuvarande hem härstades, ett hem, utmärkt af den högsta förfining, uppfyllt af konstskatter och dyrbara minnen från de förenade mäktiga Bonde- och Banérsläkterna.

Julie Wilhelmine Elise Susanne Banér föddes på det Banériska fideikommisset Sjöö. Hennes fader var öfverstelöjtnanten vid Lif-

grenadiererna Johan Gustaf Banér, som bevistade fälttågen i Pommern i förra seklets början. Han gifte sig 1810 med Marianne Louise von Both, dotter af landtrådet och hofmarskalcken Carl von Both till Kalkhorst i Mecklenburg och hans maka Sofia von Oertzen till Roggow.

Julie Banér, af hvilken fyra syskon systern Ebba var gift med utrikesministern grefve Manderström och systern Sigrid med justitierådet grefve Snoilsky, fader till skalden, ingick 1841 äktenskap med sin afidna syster, Sofie Louises make, öfverste-kammarjunkaren grefve Gustaf Bonde till Björnö, sedermera efter sin farbroders, excellensen grefve Trolle-Bondes död arftagare till namnet Trolle-Bonde.

Fyra barn, två söner och två döttrar, föddes i detta äktenskap, och äro de förra i besittning af vårt lands till ägovidd kanske betydligaste fideikommiss. Äldste sonen, grefve Fredrik Bonde, född 1842, äger Säfstaholm, Vibyholm, Hörningsholm m. fl. af Södermanlands förnämnda fideikommisset Säfstaholm, ryktbart för det värdefulla tafvelgalleri, som Bonde-släkten där samlat.

Andre sonen, grefve Carl Trolle-Bonde, ledamot af riksdagens första kammare, äger bland andra gods det stora Trolleholmsfideikommisset i Skåne, hvilket han med sin familj bebor. Med ädlingens frikostighet har han låtit restaurera slottet och bland annat där gifvit rum för det bibliotek, som genom hans samlareintresse snart kan hänföras till ett af vårt lands förnämsta.

friherre Johan Liljencrantz, kammarherre hos Carl XV. Som riksdagsman spelade han äfven en betydande roll som partiledare.

Dessa makars dotter Louise, således dotterdotter till gamla grefvinnan Trolle-Bonde, är sedan 1887 gift med envoyén hos franska republikens regering, Henrik Åkerman.

Hennes sjäfulla anlete med de af intelligens och godhet strålande ögonen, är redan förut bekant för Iduns läsekrets såväl som hennes personlighet är känd och uppskattad ute i den världsstad, där hon på ett så fulländadt sätt fyller sin säkert ej lätta uppgift.

Grefvinnan Trolle-Bondes andra dotter Märta, född 1855, är sedan 1885 gift med ryske generalkonsuln i Genève, polske grefven Maurice Prozor. I hög grad litterärt intresserad, är han själf författare och har öfversatt Ib-sens arbeten på franska samt varit den, som från början gjort den store mannens verk kända i Frankrike.

Barnen, syskonbarnen, bland dessa som förut är antydt äfven skalden Snoilsky, barnbarnen och barnbarnsbarnen, alla blicka de upp till henne, släktens öfverhufvud, med den innerligaste kärlek, den varmaste vördnad, på samma gång som de förtroendefullt, vissa om sympati och förståelse, kunna hänvända sig till den gamla med det unga hjärtat.

Ungdomlig är grefvinnan Trolle-Bonde, ungdomlig till sitt väsen, sylfidisk i sina rörelser. Någon fällde nyligen ett yttrande om henne: »Det är som om hon kringsväfvades af doft från violer.»

Med obrutna kropps- och själskrafter förmår hon ännu läsa utan glasögon. Med intresse och klokt omdöme följer hon tidens litterära företeelser, med sin ljusa, blida ande i stånd att sofra ut ur dessa det goda, men att se bort från det dåliga.

Blicken för skönhet och harmoni är hos henne fortfarande sällsamt klar och ogrumlad, fostrad, stärkt och utvecklad som den blifvit i en härlig natur samt inför konsten, hvilken stor och äkta uppenbarat sig för hennes sinne redan i hennes tidigaste år.

Vi se henne som den täcka, gratiösa flickan framlefva sitt glada, sorglösa lif på det vackra Sjöö.

Vi se henne som maka och förstående vänta del i sin mans intressen i att vidmakthålla och utvidga de storartade samlingarna på Säfstaholm, där familjen Trolle-Bonde växelvis med Vibyholm tillbragte sin tid och där den utvecklade en i sanning storartad gästfrihet.

Vi se henne sväfva fram genom den ljusa, praktfulla filen af rum i Säfstaholms slott, hvilkas långa sträcka afslutas med en vy öfver Vingåkers kyrkas tornspira, som glim-

mande ljus lyser bortom den yttersta fönster-raden.

Bland denna prakt visste hon att skapa ett mjukt, af kvinnlig omvårdnad hägnadt hem.

Konstverk af hög rang utgjorde detta hems fulländning. Taflor af Tizian, Paolo Veronese, Salvator Rosa, Rubens m. fl. Äfvenså dukar af våra svenska mästare: Fahlcrantz, Westin, Egron Lundgren, Palm, Stäck och Edvard Bergh.

Vibyholm har varit grefvinnan Trolle-Bondes kanske käraste vistelseort, isynnerhet under de senaste åren efter hennes änkestånd, då hon tillbringar sommaren där.

Vibyholm, nordens Isola Bella! Ön är för-enad med den närgränsande Djurö medelst en bro af 800 fots längd och var en gång »för luftens hälsosamhet och den omgifvande bygdens täckhet» utvald och bebyggd till borg för Carl IX:s stränga gemål, då i tung, pompös stil, sedermera förvandlad till den ljusa slottsbyggnad, som så vackert gör sig gällande på öns höga strand.

Skalden sjunger om Vibyholm:

»Se molnen sig skingra.
I solsken där simmar en ö,
en trädgård med gångar, som slingra
sig ned mot en grotta vid speglade sjö.

Så regnblankt det blinkar,
det doftar af midsommarskur,
och slottet, det gästliga, vinkar
med klocktornet högt på sin hvitgula mur.»

Vibyholms, af den fagra naturen omgifna slott, inrymmer det galleri, där 220 familje-porträtt hafva sin plats, signerade med sådana namn som Ehrenstrahl, Roslin, Pasch d. ä., Breda m. fl. Mäktige män, Bondar, Banéer, rikets stormän, jorddrottarna, mecenaterna, hvilka nitiskt och kraftigt häfdat konstens och litteraturens traditioner inom ätterna, blicka fram ur ramarna. Sköna, leende kvinnopor-trätter lysa där:

»I rader af salar
jag ser dessa bilder igen,
ett stamträd i färger, som talar
om gamla familjehistorier än.

De hänsogna ätter,
som lyste i fejd och i fred,
ett folk i talarer, korsetter,
Banéer och Bondar, i led efter led.»

Den glimmande ädelstenen i dessa släktled är dock hon, den väna, ljufva, hvilken under åttio år med sin blida glans varit släktens ledstjärna.

Aldrig kan minnesteckningen öfver henne vackrare och värdigare afslutas än med den sång, som hennes omnämnde frände en gång diktat till henne:

»Var sommaren fager,
är höstdagen solig och lång;
allt hämtar af godhet sin dager
och gratien dröjer i blick och i gång.

Vid alla tillfällen då förut Aseptin och Amykos begagnats bör man numera alltid använda F. Pauli's »Antiseptisk Azymol». En stockholmsläkare intygar härom bl. a.: »Sedan mer än ett år tillbaka använder jag i min praktik och till dagligt bruk i hemmet Antiseptisk Azymol och har funnit att detta preparat såsom gurgelvatten och till tvättning och omslag på sår o. a. tillfälliga yttre skador m. m. är af stort värde samt att ingen af de i handeln förekommande af mig försökta aseptinsorter ens tillnärmelsevis kan komma i jämförelse med »Antiseptisk Azymol». — Den »Antiseptiska Azymolen» säljes på blå 1/2-liter-flaskor à 1 kr. å apotek, parfym- och speceriaffärer m. fl.

Fin, hvit och fraiche bli hy och hud om man alltid tvättar sig med F. Pauli's AZYMOLTVÅL, som tillverkas under läkarekontroll. F. Pauli's Azymolvål erhöi guldmedalj London 1899.

Det älskliga, fina
ej tid eller skiften förbytt.
Ja, tack nu af mig och de mina,
tack, moder mins syster, för gammalt och nytt!

Som fordom jag trycker
en kyss på den vördades hand.
Nu vet jag dock, hvarför jag tycker
att här står en glans öfver vatten och land.»

LAURA FITINGHOFF.

OKTOBERFÄGRING.

SOM OM EN vårens dag, då lifvet väcks,
Så djupadt blå står åter himlens kupa,
och mot dess färg, den underfulla, djupa,
är sommarhimlens blott en svag reflex.

Och lätt går vinden som en smekning len
i trädens kronor, hvilka lysa röda
utaf de sista bladen, som förglöda
i höstsolns skimmer med ett hektiskt sken.

Så stilla allt! Hur långt än blicken når,
sig samma klara ro och stillhet breder;
det är ett lif, som sig till döden reder,
en fägring, som mot undergången går.

Och dock — hos dig, du blå oktoberdag,
den minsta bitterhet jag ej kan finna;
du vet att leende och glad förbrinna,
resignationens allvarsdjupa lag.

Du är mig som en blick, en lugn och klar,
ur tvänne ögon, döende och blida,
som strålande af hopp och sällhet bida
det nya lifvet bortom mörkrets dar.

Ack, lär ock mig att såsom du så gladt
se framåt, när mitt lufs oktober skymmer,
af fruktan glömsk, af oro och bekymmer,
med blicken öppen emot dödens natt!

ALBERT HENNING.

KUNSKAP OM BARNAVÅRD.

KUNSKAP ÄR MAKT, och den är det inom alla lifvets områden. Hur ofta fela vi icke, hur ofta misslyckas vi icke, hur ofta skada vi icke oss själfva och andra endast af okunnighet! »Hade jag vetat, att detta var orätt, så hade jag naturligtvis icke gjort det, hade jag haft reda på, att den födan var ohälsosam, så hade jag icke ätit af den, hade jag bara vetat, hur den och den saken förhöll sig, så hade jag handlat på ett helt annat sätt» — så låter det ofta. Vet du, hur ett arbete skall utföras, så går du till ditt arbete säkrare, bättre rustad att utföra det och att utföra det väl än den, som kommer utan kunskap endast för att försöka.

Men hur illa rustade för vårt arbete äro icke vi kvinnor ofta, i synnerhet de af oss, som icke hafva något bestämdt yrke! Hur många unga kvinnor inträda icke i äktenskapet fullkomligt okunniga om penningens värde, om ett hushålls skötsel och om barns vård! Man vinner sin kunskap härom genom praktiken, men de lärpengar man får betala äro ofta dyra nog. De bortslösade pengarna och de förstörda matvarorna går det kanske lätt nog att trösta sig öfver, men hur går det, när ett barn på ett eller annat sätt tager skada, därför att den eller de, som skulle sköta det,

icke hade tillräcklig kunskap om denna viktiga sak?

Där går en ung mor med ett litet barn under sitt hjärta. Helt säkert känner hon med helig undrande bäfvan, hur det späda lifvet växer inom henne, helt säkert drömmer hon ljusa drömmar om den lilla varelse, som snart skall se dagen. Hon syr dess små kläder, hon söker sätta sig in i sina moders-plikter, men knappast faller det henne in, att hon borde lära sig något om den svåra uppgiften att sköta och uppfostra barn. Man vet ju hur man själf hade det som liten, hur mor och mormor brukade göra, man läser kanske en och annan broschyr om barnavård, men högst sällan inhämtar man något väsentligt därom.

De fattiga mödrarna tvingas ofta att under kamp för brödet försumma sina små, men om de blott visste, hur viktigt det är, att barnen under de första åren få den omvårdnad och uppfostran, som är dem nödvändig, om de blott till fullo förstode, att det späda barnet genom olämplig föda och otillräcklig tillsyn kan taga skada för hela lifvet, så skulle de helt säkert anstränga sig till det yttersta för att vårda det rätt. En mor, som kan gifva sitt barn bröstet, matar det sannerligen icke med kaffe, om hon vet, hur förfärligt skadligt detta är, en mor, som förstår att rena och torra kläder äro nödvändiga för hennes barns hälsa, skyr nog ingen möda att hålla barnet rent och snyggt. Slarf och ligkiltighet äro lika ofta som okunnighet orsaken till, att många små åsamkas obotliga sjukdomar, vanförhet, sinnesslöhet, men i nio fall af tio får man, när man förebrår en mor, att hon behandlat sitt barn orätt, det bedröfvade svaret: »inte visste jag, att det kunde vara så farligt!» Och detta icke blott bland den fattigare befolkningen. Mödrarna af de bättre lottade klasserna kunna ju icke alltid, äfven om de önska det, ägna tillräckligt af sin tid åt barnen, de äro hustrur, husmödrar, sällskaps-människor, samhällsmedlemmar; plikter af mångahanda slag hvilat på dem. De barnsköterskor de anställa till sin hjälp ha lika litet som de själfva någon verklig kunskap om barnens vård. En och annan har visserligen genom praktik vunnit erfarenhet och insikter härom, men i Sverige har hittills icke funnits någon anstalt, där man — såsom flerstades i utlandet — utbildar vårdarinnor för barnen.

Men nu börjar det ljusna. Nu öppnas om några veckor vid Folkungagatan 93 i Stockholm en anstalt, där undervisningen i hygienisk och rationel barnavård kommer att meddelas praktiskt och teoretiskt. Det är »Sällskapet Barnavård», stiftadt för 2 år sedan, som nu under beskydd af H. K. H. prinsessan Ingeborg och med flere af hufvudstadens mera kända läkare i sin styrelse, börjar en verksamhet, hvilken, omfattad med intresse och förståelse, bör kunna växa och bli till oskattbar nytta för alla samhällsklasser.

Anstalten kommer att inrättas såsom en barnkrubba, dit fattiga mödrar, som måste arbeta utom hemmet, mot en ringa afgift på morgonen få aflämnat sina barn för att åter hämta dem på aftonen. Vid hufvudstadens öfriga barnkrubbor mottagas icke barn under 2 år, här mottagas barn i hur späda ålder som helst intill 2 år (längre fram intill skolåldern). Eleverna skola under en erfaren föreständarinns ledning sköta dessa små och lära allt hvad till deras vård hör. Det kinkiga »flask-systemet», »afvänjningen», de »afvänjdas» mat, allt, som rör barnens och deras kläders renhållning, tillskärning och förfärdigande af barnkläder, småbarnssysselsättning och upp-

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

fostran, så vidt möjligt alla sidor af barnavård skall här läras. Kursen är afsedd att räcka under en tid af 6 månader, och en del af denna tid beredas eleverna tillfälle att tjäns-göra på något af hufvudstadens barnsjukhus för att äfven vid sjukdomsfall äga nödig utbildning för sitt kall. Till att börja med mot-tagas endast 6 elever, hvilka skola hafva sin bostad utom anstalten, men där intaga sina måltider. Afgiften för elev är 30 kr. i måna-den. För att blifva antagen som elev fordras att hafva fyllt 17 år, att hafva genomgått fullständig folkskolekurs eller elementarskola; fröken Maria Aspman, Norrtullsgatan 13, läm-nar alla erforderliga upplysningar.

Till en början kommer dock företräde att lämnas åt s. k. bildade flickor. Ty det hufvud-sakliga målet är ju icke att utbilda barn-sköterskor åt de rikes barn, anstaltens upp-gift måste ses i stort, målet är att kunna bringa hjälp i så vida kretsar som möjligt. Kunde man därför bland eleverna finna unga kvinnor, som ville taga detta »att sprida kun-skap om hygienisk och rationel barnavård» som en lifsuppgift, som efter genomgången kurs och vunnen praktisk erfarenhet ville gå ut i samhällena, i städerna och på lands-bygden och verka för barnavårdens förbät-trande, då vore en god början gjord. Det vore sannerligen en lifsuppgift för mången ung kyinna, som icke vet hvartill hon skall använda tid och krafter, som kanske icke har anlag för något särskildt, men känner be-hof och längtan att vara nyttig och verksam.

Den första sjuårsperioden är den viktigaste i barnens lif. På barnens uppfostran och vård beror i själfva verket ett folks framtid. Ju starkare, sundare, bättre uppfostradt för lifvets kamp ett släkte är, dess bättre skall äfven det släkte blifva, som det i sin tur uppfostrar. Kunskapen om barnavård är en viktig insats i arbetet för folkets höjande och utveckling.

Kunskap är makt, kunskap om barnavård är makt att fostra friskare och lyckligare barn och därigenom ett kraftigare, sundare och bättre släkte.

GERDA MEYERSON.

»ETT MODERNT HEM.»

SVENSKA SLÖJDFÖRENINGENS präktiga idé att i sina utställningslokaler visa publiken, hur man i våra dagar på ett praktiskt och smakfullt sätt inreder ett svenskt borgarhem, har slagit lifligt an, ej minst bland de många, som själfva skola sätta eget bo.

Hvad hufvudstadens för saken intresserade in-vånare beträffar, är det gifvetvis för dem en enkel handling att på ort och ställe taga den instruk-tiva expositionen i skärskådande; ej så för större delen af landsortens befolkning, hvilken af många skäl är utesluten från möjligheten af ett dylikt utställningsbesök.

Det är också på anmaningar från skilda håll i provinserna vi ansett oss böra ägna utställningen en fullständig öfversikt i bild, enär det skildrande ordet blott och bart ej torde kunna ge våra läsare ett fullt exakt begrepp om alla detaljer i detta bostadsgarnityr från den svenska möbelindustriens verkstäder.

Amanuensen E. G. Folcker, välbekant från flere föregående rumsutställningar som kunskapsrik och smakbegäfvad anordnare, har äfven stått i spetsen för denna utställnings tillkomst.

Och vi kunna näppeligen anförtro våra ärade läsare åt en lämpligare ciceron, än då vi nu bedja dem att i hr F:s sällskap företaga en promenad genom ett modernt svenskt hem.

* * *

Svenska slöjdföreningen har, som bekant, tid efter annan anordnat utställningar af in-teriörer från olika stilperioder af smakens historia i vårt land, för att på detta sätt så åskådligt som möjligt gifva en samlad bild af hvad för vår konstslöjd och industri under en viss tid varit egendomligt och betecknande. Den första af dessa utställningar var den Gustavianska för ett tiotal år tillbaka, då i ett fåtal praktfulla interiörer funnos hopsamlade några af de yppersta möbler, konstmobiler m. m. som våra kungliga och enskilda sam-lingar äga kvar från denna eleganta och tju-sande stilperiod. Af samma art — ehuru i betydligt större skala anlagd — var den stora Carl XIV Johans utställningen, som för något mer än ett år sedan visade oss, hur man bodde och hade det i farfars och mormors tid.

Den utställning, som i dessa dagar öppnats i Svenska Slöjdföreningens lokal vid Brunke-bergs torg, kan betraktas såsom ännu ett led i kedjan af dessa historiska öfverblickar af det svenska hemmets olika utvecklingsskeden.

Men då man denna gång haft den »lyckliga tanken» — hvilken ju, för öfrigt ej borde varit så aflägsen — att till föremål för ut-ställning välja en bostad i våra egna dagar, torde man till dess historiska intresse kunna lägga ett aktuellt intresse, hvilket måhända för många har långt större betydelse än det förra.

Denna aktualitet har också möjliggjort, ja, rent af nödvändiggjort åtskilliga anordningar, hvilka i betydlig grad bidragit till framkal-lande af ett starkt verklighetsintryck.

Under det att de föregående utställningarna varit så anordnade, att man utifrån fick be-trakta den liksom på en scen arrangerade interiören, vandrar man här omkring i själfva rummen och har sålunda en nästan fullstän-dig illusion af att befinna sig i en verklig och bebodd våning.

Jag sade »nästan», ty de rent lokala för-hållandena omöjliggjorde, att illusionen kan blifva alldeles fullkomlig. Denna våning är nämligen inredd uti två stora salar, af hvilka åtminstone den ena har en ganska ovanlig plan. Här af kommer sig till exempel, att »sängkammaren» saknar fönster, att »barn-kammaren» endast har kunnat blifva ett slags miniatyrbild af ett dylikt rum o. s. v., allt oegent-ligheter, hvilka naturligtvis icke äro afsiktliga.

Efter dessa förutskickade anmärkningar ber jag att få ledsaga er, min nådiga, på ett kort besök i detta hem, för hvars ägare jag dock ej kan få nöjet att föreställa er.

Vi öppna dörren med det vackra brons-handtaget — liksom alla öfriga i våningen från de förenade konstgjuterierna i Stockholm — och befinna oss i den ljusa tamburen med sitt stora ekskåp, fylldt af det präktigaste linne från K. M. Lundbergs magasin och smakfullt upplagdt i högar med ombundna rosenröda sidenband. En ovanligt praktisk och prydlig klädhängareanordning är här en nyhet, som ni ej förr torde ha sett.

Den ganska stora salen med sina väggar i gråblått och sin vackra valnötsmöbel i modern stil från C. E. Jonsson gör ett synnerligen godt och behagligt intryck. I anordningen af den öppna spiseln med sina hyllor och skåp finna vi en nyhet, som verkar hemtref-nad på ett alldeles särskildt sätt. Den ele-ganta kronan är från Josef Lejas verkstäder liksom alla andra armaturer i våningen. Från serveringsrummet med sitt stora väggskåp, fylldt af porslin från Rörstrand, glas från Kosta m. m., komma vi till vänster ut i det nätta köket med sin nästan monumentala spiseln från Bolinder samt sin rika uppsätt-nig af allt hvad till ett väl ordnad köks-departement hörer. Sängkammaren här näst

Aktiebolaget

K. M. Lundberg

har till instundande höstsäsong an-ordnat nya afdelningar för

Kappor, Klädningar

och

Sarneringsartiklar.

intill verkar synnerligen ljus och ren, två goda egenskaper för ett rum af detta slag; den ytterst komfortabla och gedigna möbelen i ljus björk är från Myrstedt & Stern. Här-ifrån kasta vi en blick in i den lilla barn-kammarinteriören, ytterst näpet anordnad af Föreningen för Svensk Hemslöjd.

Vi träda nu ut i salongen, ett praktrum i engelsk »Sheratony» stil, elegant om än något stereotyp i sin anordning, utfördt af hof-tapetserare Svensson, och passera så genom det lilla trefliga damrummet, prägladt af den konstnärliga smak, som alltid utmärker alstren från A. B. Svensk Konstindustriutställningens atelier, och komma till våningens sista rum, det stora herrummet med dess gedigna mö-bel af Carl Johansson, dess vackra tapet från Käberg och dess draperier i violett, hvilka alla tillsammans ge en prägel af lugn och värdigt allvar.

Så ser denna moderna bostad ut, om hvil-ken herr Blombergs förträffliga fotografier gifva ett bättre begrepp än mina ord. Den förverkligar på ett förträffligt och slående sätt typen för en stadsvåning sådan som flertalet förmögna familjer i våra dagar hafva den; att så blifvit, förklaras lätt däraf, att hvarje rums möblering och dekorerung varit öfver-lämnad åt specialister, hvilka genom lång rutin och högt uppdrifven yrkesskicklighet äro hvar och en för sig högt förtjänta industriidkare.

Önskar ni nu efter detta hems anordning sluta er till deras karaktär och fallenheter, hvilka skola tänkas såsom dess ägare, så kommer ni måhända till korta. Men där är ju också allting så spritt nytt. Jag är säker, att äfven en sådan fix och färdig interiör, bebodd af tänkande och kännande människor, snart nog skall antaga den personlighetsprägel, utan hvilken en bostad aldrig blir ett hem.

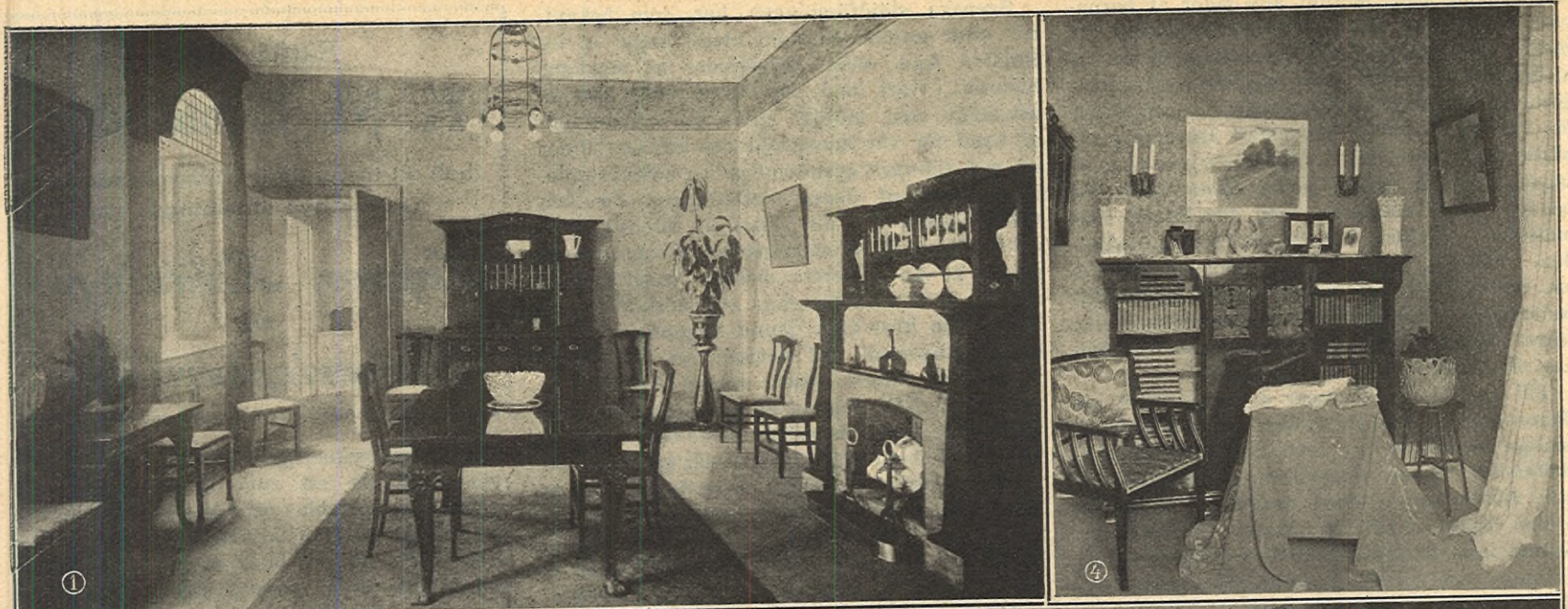
E. G. FOLCKER.

UNGA FINSKOR OCH SVENSKOR!

DEN SKANDINAVISKA kvinnokorrespon-densen pågår med en sig allt mera ökande frekvens. Men numerären af korrespon-denter de olika länderna emellan visar en be-kymmernsamt tendens till ojämnhet.

Hvad som främst kräfvades är unga svenska korrespondenter, enär en mängd norska sådana ligga anmälda och vänta vidare unga finsskor, ifrigt eftersökta af ett antal unga svenskor och norskor, som önska komma i förbindelse med sina systrar öster om Bottenhafvet.

Alltså: unga svenskor och finsskor uppmanas på det enträgnaste att insända sina anmäl-ningar till korrespondensen och detta ju förr dess hellre, enär ingen tid torde vara lämpligare till förtrolig och tankeskärpande korrespondens än de nu inbrytande långa höstaftnarne.

»ETT MODERNT HEM.» FRÅN UTSTÄLLNINGEN Å SVENSKA SLÖJDFÖRENINGEN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. 1. MATSALEN. 2. SALONGEN. 3. HERRRUMMET. 4 O. 5. FRUNS KABINETT, 6. SÅNGKAMMAREN. 7. BARNKAMMAREN. 8. KÖKET. (6-8 SE NÄSTA SIDA!)

FRÅN »KRON-
PRINSESSANS
VÄFSKOLA».

VID EN AF DE många fjärdar, som Östersjön bildar på Sveriges kust, är det kungliga slottet Tullgarn beläget. Närmar man sig det från sjösidan och svänger in i Tullgarnsviken, har man slottet rätt för sig. Det höjer sina ansenliga murar tätt intill stranden med en borggård eller rättare sagdt terrass utåt sjön och med skogen af blandade löf- och barrträd som grönskande bakgrund.

Slottsbyggnaden angöres af ångare mellan Stockholm och Trosa och ligger nära

nas förskönande. Men denna omvårdnad sträcker sig också till befolkningen rundt omkring, främst naturligtvis ägnad att åt egna underlydande bereda nytta och trefnad. Ett företag, vittnande härom och framsprunget af det lifliga intresse, som H. K. H. Kronprinsessan städse visat för hemslöjdens främjande jämte blick för dess stora fosterländska betydelse, är upprättandet af väfskolan vid Tullgarn, den anstalt, om hvilken Idun i dag velat i ord och bild gifva några meddelanden.

En het sommardag hade vi, mitt sällskap och jag, just anländt till Tullgarn, där vi af händelsen samman-

slottet, dit man bekvämt kan gå. Men till närmaste järnvägsstation, Jerna, är däremot ungefär två mil, som man har att färdas landsvägsvis.

I denna äkta sörmländska natur, vek men på samma gång storslagen och i en omgivning, som, för att tillhöra en af de äldsta samt rikast bebyggda i vårt land, ligger ovanligt aflägsen från de allmänna färdvägarna, i denna bygd har som bekant Sveriges kronprins och kronprinsessa å det kungliga slottet inredt sitt sommarhem.

Att kronprinsparet är varmt fästadt vid Tullgarn, kan man lätt sluta sig till af många anordningar, som vidtagits till slottets och omgivningar-

fördes med en liten kulla i Tullgarnsdräkt, såsom ett flertal bland godsets kvinnliga ungdom enligt kronprinsessans önskan gå klädda; något som gör sig förträffligt mot skogens och fältens gröna, och om hvars klädsamhet man i någon mån kan göra sig en föreställning genom de uppsatsen åtföljande bilderna. Hon erbjöd sig att visa oss omkring i omgifningarna, och vi ströfvade kors och tvärs i parken, sågo »Gustafsro» och andra platser, ägnade att hugfästa minnet af märkesdagar för den kungliga familjen. Inkommo sedan i ett närliggande skogsområde, Djurgården kalladt från den tid i forna dagar, då man

INTERIÖR FRÅN TULLGARNNS VÄFSKOLA. A. BLOMBERG FOTO.

hällit hjortar där, hvilkas antal i ett gammalt inventarium kunde upptagas till ett sjuttioal. Därefter frågade oss vår lilla led-sagerska, om vi ej ville göra ett besök vid väfskolan. Tullgarns väfskola, — vi drogo oss genast till minnes, — jo, den kände vi till namnet liksom något om dess verksamhet, den hade varit företrädd på Stockholmsutställningen 1897 och har, som vi sedan fingo veta, äfven varit det vid utställningen i Gefle i år samt vid båda dessa tillfällen eröfrat pris.

Vägen till väfskolan var tämligen lång och mycket solig, men själfva byggnaden, hvori den finnes inrymd, ligger täckt belägen inom en talldunge, hvarifrån en härlig utsikt öppnar sig öfver en blånande fjärd af Östersjön med vattenspegeln bruten af en liten holme nära land, af Tullgarns forna innehafvarinna, prinsessan Sofia Albertina, kallad Elba, sedan hon vid underrättelsen om den af henne hatade Napoleons landsförvisning till den verkliga ön med detta namn låtit som en sorts sinnebild däraf sätta en örn i bur och hålla den i fångenskap på holmen utanför sitt slott.

Historien hör noga taget icke samman med väfskolan, men grunddragen af den berättades mig där med något sväfvande uppgifter om persons- och ändamålsförhållanden, och man kan föreställa sig, hur den går man och man emellan bland de unga väfverskorna, och medan skyttlarna löpa och foga tråd till tråd i ränningen, spinner också fantasien vidare på en uppslagsända, genom en prinsessas nyck gifven af en världshistorisk händelse.

Träder man in i den nätta, af rödt fogstruket tegel uppförda skolbyggnaden, har man väfrummet till höger, och från dörren sedt ter det sig på det tilltalande sätt, som den fotografiska afbildningen af rummets inre visar. Ljust och gladt, upptaget af väfstolar och med väggarna i högtidslag prydda med alster af den vackra konstslöjd, som där öfvas. Midt på fondväggen sitter porträttet af H. K. H. Kronprinsessan, som allt fort genom besök, uppköp o. s. v. uppmuntrar och lägger sitt intresse i dagen för sin skapelse. Genom kronprinsessans bemedling har väfskolans arbeten också vunnit afsättning utom landet, i det åtskilliga furstliga personer, som gästade Tullgarn, gjort beställningar däraf, liksom sådana mottagas och uppköp kunna göras af andra enskilda eller från konstslöjdföreningar.

De olika slag af väfnader, hvori skolan lämnar undervisning, omfattas dels slätväfnader dels s. k. konstväfnad af alla slag. Nybörjare bland eleverna, sådana finnas som synes å fotografien af växlande åldrar, göra sin första lärospån med en enkel linneväf, afsedd till handdukar, lakan eller dylikt, och inhämta småningom kunskap i uppsättandet och förfärdigandet af mer konstmässiga väfnadsslag. Dels uppsatta i väfstolarna, varande under arbete, dels bland lagret af redan förfärdigade väfnader såg jag sådana utförda på det mest tillfredsställande sätt i rosengång, opphemta, munkabälte eller med andra af dessa karaktäristiska gamla nedärfda namn; praktiga längder i dukagång voro afsedda till gardiner eller bonader, de flesta föremålen utförda i gammal-svenska, kärnfulla mönster och kraftiga färger, såsom man är van att se det på de gamla drällerna främst från landskapet för väfkonsten framför andra, Skåne. Men helt visst med riktig uppfattning af att ett enbart upptagande vid undervisningen af äldre stilarter för mönster- och färgbehandlingen lätt kan urarta till en viss ensidighet, har skolan äfven vetat begagna sig af fullt moderna kompositioner för sina textillframställningar. Bland sådana faller särskildt i minnet det ståtliga paradtäcket, väfdt med ljus botten i krabbanår, och till hvars

LÄRARINNAN VID TULLGARNS VÄFSKOLA.
A. BLOMBERG FOTO.

icke obekanta mönster den blommande fjällbruden, stiliserad, fått tjäna till motiv.

Jag nämnde härofvan Skåne som ett väfkonstens sannskyldiga hemland. Där öfvas alltjämt denna kanske mest uråldriga hemslöjd af en befolkning, hvars förfäder för hundraårtal af år sedan på samma sätt skött skyttel och trampor. Från detta landskap, — det är i detta sammanhang, jag önskar säga det, räknar den person sin härkomst, hvilken af H. K. H. Kronprinsessan kallats till lärarinna för Tullgarns väfskola. Fröken Cecilia Andersson, som i denna egenskap leder undervisningen vid skolan, har sålunda från första stund gjorts förtrogen med det arbete, hvori det sedan blifvit hennes kall att leda andra. I hemmet har hon själf inhämtat sin första undervisning, hvarefter hon funnit vidare utbildning vid Hvilans folkhögskola. Från en plats som biträdande lärarinna vid fröken Brunsons konstväfskola i Stockholm, tillträdde hon sin nuvarande befattning, och att fröken Andersson vetat att med nit och skicklighet sköta den, därom är det arbete, som utförts vid skolan, samt det intresse därför, som hon vetat ingifva sina elever, det bästa och fullgiltigaste vittnesbörd.

Den af Iduns bilder, närmast att likna vid en vacker genretafla, som framställer en ensam väfverska, ger oss en tilltalande bild af skolans lärarinna. Väfstolen, vid hvilken hon arbetar, ter sig något olika dem, man vanligen är i tillfälle att få se, och är med varpen spänd i lodrät riktning öfver det i färger utförda mönstret, hvarefter väften med avvisidan med dess nedhängande spolar och garnändar mot väfverskan bitvis bildas, afsedd för gobelinväfnad. Det ingår nämligen i skolans plan att åt de mera försigkomna eleverna

äfven lämna undervisning i detta fordrande och mest förnämliga väfnadsslag.

Efter en sista titt rundt verkstaden för det trägna, friska arbete, hvarom vi här sökt gifva en föreställning, efter tack och farväl till dem, som fört oss an vid vårt besök vid Tullgarns väfskola, lämnade vi den och snart därefter trakten. Men för minnet står ännu lifligt den lilla härd för nyttigt, uppfriskande arbete, som kommit till stånd genom en god furstinns omsorg för sina underlydandes bästa samt önskan att bland dem väcka intresse för och kärlek till den gamla, äkta svenska hemslöjd, som det är vår tids heder att hafva gifvit plats igen i hem och vid härd. Från Tullgarns väfskola spridas de unga väfverskorna till egna hem, förande kunskapen om sin nyttiga konst med sig. Och lika visst som det är, att arbetet, formadt af egen hand, får dubbelt värde mot det med penningar förvärfvade, lika säkert torde vara, att det ämne, det formas af, linet från hemåkern, ullen från egen gård, som tilläfventyrs bildar inslaget i allmogekvinnornas väf, är band också det, som fäster tanke och hjärta vid hemmet och dess vanor, — något som icke kan vara utan betydelse för ett land, och hvarom vetenskapen i någon mån kan vara tillfredsställande för den höga furstinna, som från en mest framskjuten ställning i samhället ägnar omtanke och krafter åt sin visserligen litet framträdande, men till sin verksamhet betydelsefulla väfskola vid Tullgarn.

HANNA WIJNBLADH.

HÄLSOLÄRAN I FLICKSKOLORNA.

VIII.

DENNA FRÅGA är nu så dryftad, att just intet nytt torde vara att tillägga. Skall jag i korthet angifva min ståndpunkt, så anser jag, att *hälsovårdslära helt visst bör förekomma i flickskolorna och att i deras öfversta klasser då äfven bör behandlas de för kvinnan speciellt viktiga frågorna inom hälsovården*. Dock egentligen hvad som för flickan är viktigt att veta och iakttaga; att för dessa unga detaljeradt behandla det, som blott angår *makan och modern*, förefaller mig motbjudande. Hvad som behöfver klargöras angående dessa lifvets intimaste förhållanden delgifves nog bäst *enskildt i hemmet*.

Min afsikt med att nu taga till orda är endast att uttrycka en önskan, det d:r Widerström eller annan kvinnlig läkare ville utgifva en bok, innehållande råd för den speciella kvinnohygien inom alla lifvets förhållanden. Både modern och lärarinna kunde behöfva den för att meddela undervisning, ty i få afseenden torde råda så mycken okunnighet och fördom som i detta. Och den vuxna flickan kunde där få lära hvad hon behöfde veta, och hvilket kanske ingen lämplig person kunnat säga henne, då ej alla hafva en god och klok mor eller besöka högre flickskolor. Och oändligt viktigt är dock allt, som kan bidra att fostra ett sundt och friskt släkte, mäktigt till ett godt och nyttigt lif.

HELENA.

*

Sedan nu alltså den viktiga frågan i en hel serie inlägg från olika synpunkter skärskådats, förklara vi härmed

meningsutbytet afslutadt,

i hopp att ur de gjorda uttalandena våra mödrar och andra den uppväxande kvinnliga ungdoms

Nornans Familj-Symaskiner

äro erkända som de förnämsta.

*** Prydliga * Lättgående * Lättskötta ***
Syr finaste linnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af maskinen. Syr knapphål, hälsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne. Fullständig undervisning. 10 års garanti.

Nornans Symaskins-Verkstad

6 Birger Jarlsgatan 6.

mens ledarinnor må ha kunnat hämta månet befruktande tankekorn. Återstår att förfoga öfver

det utfästa hederspriset af 50 kr.

Och bedja vi till den ändan alla intresserade läsarinor snarast, men senast inom denna månads utgång, insända sina röster, angifande numret på den uppsats, de anse närmast böra komma i åtanke till priset i dess helhet, eller ock, eventuellt, afgifva förslag till lämplig fördelning.

Stockholm den 15 oktober 1901.

RED. AF IDUN.

DÅ MOR GICK BORT. AF ST. ST. LENNARTSON.

MIN MODER var en mycket from kvinna, och jag erinrar mig ännu, hurusom hon hvarje kväll, sedan hon väl fått mig i säng och omsorgsfullt nedstoppat täcket vid sidorna af min lilla bädd, innan hon med en sista kyss sade mig godnatt, knäppte mina händer och sakta läste för mig en aftonbön, som hon kunde utantill och som hon bemödade sig att lära äfven mig.

Tyvär fick hon aldrig upplefva den glädjen att höra mig utan att stappla uppläsa hela denna bön; hon sjuknade och dog, medan jag ännu endast lärt de två första verserna. Men också äro dessa två verser så orubbligt bundna vid min moders minne, att jag, vid tanken på henne, ofrivilligt tyst läser:

»Det går en ängel omkring vårt hus;
I handen han bär mång' förgyllda ljus.»

Fortsättningen hann jag, som nämndt, aldrig lära, och den förblir ännu i dag för mig en gåta; jag har ofta försökt att med egna rim utfylla denna strof, som genom sin stympade form oroar min tanke, men utan att lyckas.

Det är också helt visst förenadt med rätt stora svårigheter.

Emellertid är detta ej det enda minne, min moder lämnat mig i arf; trots hennes tidiga bortgång, äger jag efter henne en rik skatt af bilder och erinringar, hvilka jag såsom min dyrbaraste egendom förvarar i mitt hjärtas lönlige kammare. Ofta stänger jag mig inne bland dessa mina skatter, åt hvilka åren, långt ifrån att fördunkla dem, gifvit en ännu större klarhet, en ännu renare glans.

Min moder lekte ofta med mig, och särskildt var det en lek, hvarpå vi aldrig tröttnade. Den gick så till, att hon, i det hon höll mig fången i fast omfamning, lät sin smala hand klifva stort på långa fingrar upp öfver min kropp, medan hon härtill reciterade med mild röst, som hon trodde sig stämma helt i barsk och manlig bas:

Katten, han kommer, han kryper, han går.
Vrurr—ih—ih!

Här kittlade hon mig med pekfingeret under hakan.

Denna lek förfelade på mig aldrig sin verkan; jag gallskrek af förtjusning och sprattlade som en besatt.

Särskilda högtidsstunder voro för mig de aftnar, då jag, iförd mina bästa kläder, fick komma in i förmaket, medan min moder till eget ackompanjemang af piano sjöng för mig någon romans — den tiden sjöng man ännu romanser — eller allra helst någon af dessa små visor, hvilka, anspråkslösa som vildblommor, intaga lika mycket genom sin friskhet som genom sin konstlöshet. Också äro dessa sånger i hög grad ägnade att tilltala en barns-

lig fantasi. De väckte min synnerliga förtjusning, och jag lyssnade till dem, uppspärrande ögonen och munnen på vid gafvel; uppfylld af undran, kände jag min själ genomströmmas af vemod — en ny känsla.

Jag erinrar mig en af hennes visor.

Den börjar så här:

»Räfven raskar i aleris;
Tag inte bort,
Tag inte bort
Mammans älskade gullegris!»

Dock, det öfvervägande flertalet af de erinringar från min barndomstid, hvilka röra sig om min moders bild och som jag ännu bevarar i mitt minne, äro emellertid af vida allvarligare art. I särskild grad gäller detta de hågkomster, som härröra från tiden närmast före och under den sjukdom, som skulle blifva hennes sista.

Jag minnes, hurusom jag under denna tid ofta såg henne läsa i en stor bok, hvilken genom sitt tunga snitt och sin svarta pärm städe på mig gjorde ett för mitt barnsliga sinne motbjudande intryck. Och då jag därtill trodde mig märka, att denna bok äfven förorsakade min moder smärta, enär jag understundom såg hennes ögon grumlas af stora tårar vid läsningen däraf, faller det helt visst af sig själft, att jag rätt innerligen afskydde den stygga boken.

Nu vet jag, att denna bok, till hvilken jag då bar agg, emedan den gjorde min moder sorgsen, kallas Bibeln eller Den Heliga Skrift. Jag läser själf någon gång däri, och jag tror mig emellan dess tunga töckenmassor skymta glimtar af en högre sanning.

Härpå följer så för mitt minne den långa, o, huru sorgliga tid, då min moder, angripen af den sjukdom, som skulle bringa henne döden, ej mera förmådde lämna sin säng. En tid, hvarunder det var nödvändigt för mig att smyga tyst på tå genom alla dörrar och endast hviska för att ej väcka mamma, som alltid behöfde sofva. Och i hennes sängkammare voro hela dagen rullgardinerna neddragna för de båda fönstren. Men genom sprickorna i väfven lyste aftonsolen in i sneda strålar, i hvilka tusen damkorn dansade och glänste.

Hon dog en dag på våren, en dag, då snön smälte och föll i tunga ras af taken, medan alla rännstenar larmade, bräddfulla af gatans gulgrå tövatten; en dag, då vårsolen lyste från en blå himmel, öfver hvilken molnen drogo i lätta flockar, och då vinden kom parkens mörka popplar att knaka. Och jag minnes, huru som jag på förmiddagen lekte på gården med att af den krama snön rulla riktiga jätteblock, men plötsligt afbröts i min lek af min fader, som med ett underligt tonfall i rösten kallade mig in.

»Mitt barn,» sade han, »din moder skall nu dö. Hon lämnar oss båda för en mycket lång tid, och hon önskar nu säga oss farväl.»

Han vände sig hastigt bort, och jag såg honom skakas af mödosamt återhållna snyftningar.

Men i min moders kammare lyste kvällsolen in i en bred flod af ljus, som skälfd, skiftande i rödt och guld; det nådde ända fram till sängen och kom täcket, mammans lilafärgade bröllopstäcke, att glänsa i sällsamma färger. Sängens omhängen voro frändragna och jag knäböjde vid min faders sida vid hufvudgården, från hvars berg af uppstaplade kuddar min moders ansikte blickade mig till mötes.

Huru förändrad var hon ej!

Hennes kinder voro infallna, och under ögonen funnos mörka ringar; hennes röda läppar hade bleknat och hennes hy syntes mig nästan genomskinlig i dess hvithet. Men ur de djupt

A. B. MAX SACHS STOCKHOLM

Guldmedalj
Stockholm 1897.

Guldmedalj
Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halvesiden — bestående af: **1 Sofa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter** samt **1 Salongsbord**. Komplet 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

insjunkna ögonen mötte mig hennes blick, nästan skrämmande genom den utesägliga smärta, som jag såg speglas däri. Mitt hjärta skälfd af sorg; halft medvetlös knäppte jag mina händer och läste med af gråt kväfd stämma:

Det går en ängel omkring vårt hus;
I handen han bär mång' förgyllda ljus...

Jag såg allt det mörka vika ur min moders blick; hennes händer knäpptes samman och jag skymtade ett leende öfver hennes läppar, ett leende, som hennes anlete behöll ännu i döden.

*

På min moders graf växer en rosenbuske, dess röda blommor luta tungt på sina stjälkar, och där jag sitter vid min faders sida i lindarnas skugga, ser jag redan torkade och vissna blad sakta falla bland kantgrönans blå blommor. Aftonvinden, som kommer asparnas blad att darra och prassla, är mättad med dofter af lindar i blomning. En bofink sjunger sin heta kärlek, medan i väster kvällshimmelen glöder i solnedgångens praktfulla färger: guld och purpur.

Allt får ett sken af överklighet, af dröm, och jag försjuncker i tankar.

Min fader reser sig mödosamt, han har blifvit gammal.

»Det är redan kväll,» säger han, »och öfver ängarna stiger redan dimman. Låt oss gå!»

Jag vaknar ur mina drömmar. Bofinken har tystnat; himlens färgspel har sloknat och skymningen omsveper oss med sin grå slöja. Det är tid att gå.

FRU ÅGOT GJEMS SELMER

höll härstädes för några dagar sedan sitt förut i Idun tillkännagifna föredrag om »våra barns sedliga uppfostran». Som fru S. anhållit, att detta hennes föredrag ej måtte refereras i pressen, enär hon ämnar utge sitt anförande i broschyrform, inskränka vi oss till ett omnämnande af detsamma, och vi göra detta så mycket hellre, som de synpunkter hon berört i väsentlig grad sammanfalla med innebörden i den diskussion, »Hälsoläran i flickskolorna», som just nu afslutats i Iduns spalter.

Publiken, som till sista plats fyllde K. F. U. M:s stora sal och i öfvervägande grad bestod af damer, skänkte det intressanta föredraget sitt varmaste bifall. Fru Gjems Selmer tedde sig också mycket sympatiskt på talarstolen; hennes ord präglades af värme och öfvertygelse och man erfor hela tiden intrycket af den fint kännande och hjärterika kvinnan, som städe fann den rätta formen för det ömtåliga ämnet.

Välsittande * **KORSETTER** och **REFORMLIF** * Smidiga.

— Akt.-Bol. Sv. Korsettfabriken — Jansson & C:o — Hamngatan 20, Drottninggatan 31, Vesterlånggatan 33. —

»HELA UPPSALA» GENOM IDUNS KAMERA.

FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF VER.

II.

VI BÖRJA denna serie med en märkesman inom den naturvetenskapliga världen, f. d. professorn i botanik, *Thore Fries*. Son till den berömde professorn från Femsjö i Småland, har äfven han visat sig vara en värdig lärjunge af Linné genom sina botaniska arbeten. Nu med »ålderns silfver i hår» och njutande sitt otium cum dignitate, har professor Fries vetat att som få tillvinna sig den studerande ungdomens aktning; härom vittnar bl. a. det förhållandet, att han är hedersledamot i icke mindre än sju studentnationer.

Från nestorn inom den botaniska världen ta-

PROFESSOR T. FRIES.

ga vi nu ett språng till en af de yngre adepterna inom samma vetenskap, docenten *Rutger Sernander*. Inom studentvärlden är docenten Sernander mest bekant såsom förutvarande ordförande i den frisinnade föreningen Verdandi, och han har inom densamma gjort en betydande insats inom föreningens främsta verksamhetsområde, folkupplysningen, genom föredrag och författareskap i Verdandis förtjänstfulla och vidt spridda småskrifter.

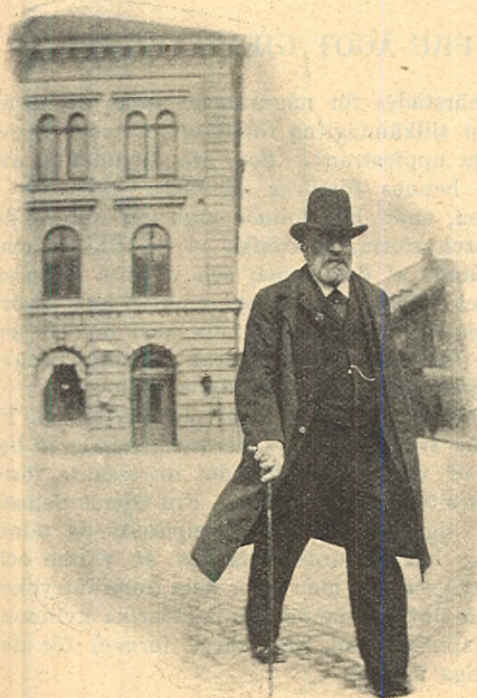
DOCENTEN
R. SERNANDER.

Vår nästa bild visar professorn i mineralogi och geologi *A. G. Högbom*, inbegripen i studier vid den s. k. politiska knuten vid Nybron, brännpunkten för Uppsalas politiska lif genom affischer, telegram o. dyl. Professor Högbom är för närvarande inspektor för Norrlands nation och har för öfrigt som nitisk medlem af ofvannämnda förening Verdandi verkat för folkupplysningen.

PROFESSOR
A. G. HÖGBOM.

Fram öfver stora torget skyndar med stora steg professorn i astronomi *N. Dunér*, hvilken i våras väckte så stor uppmärksamhet inom sitt fack genom sina studier af den nya stjärnan i Perseus, som hade den egenheten att än stå högt på stjärnhimlens rangskala, än hoppa ned till en stjärna af fjärde ordningen. Professor Dunér kommer för öfrigt att den 24 oktober hålla högtidstalet vid Tycho Brahe-festen i Stockholm.

Att nästa bild framställer en teolog, kan man se vid första ögonkastet af detta något, som utmärker kyrkans tjänare. Det är professorn i exegetik *E. Stave*, bekant för sin litterära verksamhet inom bibelkritiken och sina resor i »det heliga landet», från hvilka han nyligen utgivit

PROFESSOR N. DUNÉR.

PROFESSOR
E. STAVE.

en reseskildring: »Bilder ur folkets lif i Palästina».

Inbegripna i lifligt samtal synas å nästa bild professorn i statsrätt, förvaltningsrätt och folkrätt, *H. Blomberg*, och Smålands nations för många studentgenerationer kände vaktmästare *Sandberg*, innehafvare af guldmedalj för sin långa och trogna tjänst. Professor Blomberg, som är inspektor för Gestrrike-Helsinges nation och ordförande i juridiska föreningen i Uppsala, är mest bekant såsom ledamot af riksdagens första kammare för Stora Kopparbergs län.

Mannen, som tungt stöder sig på käppen är professorn i ny-europeisk linguistik och modern litteratur, *P. A. Geijer*, inspektor för Värmlands nation. Professor Geijer, som inlagt stora förtjänster om studiet af romersk filologi, uppvaktades på sin nyligen inträffade 60-årsdag af f. d. lärjungar med en storartad festskrift.

PROFESSOR S. BOËTHIUS.

Skytteanum skulle väl ha varit den mest lämpliga bakgrunden för professor Alins efterträdare, professor *Simon Boëthius*, skytteansk professor i vältalighet och statskunskap, men äfven den nuvarande bakgrunden med domkyrkan och Gustavianum pryder väl sin plats. Professor Boëthius är nog en af de mest kända representerarna för lärdomsstaden: för

de yngre generationerna genom sina historiska läroböcker och för de äldre såsom ledamot af riksdagens andra kammare för Uppsala stad, i hvilken egenskap han ofta visar sin förmåga som vältalare. Bilden är för öfrigt tagen, då professor Boëthius är på väg till universitetets aula för att högtidligen installeras i sitt nyvunna ämbete.

Vår nästa bild visar professorn i germaniska språk, *A. Erdman*, på väg till professorn *N. Söderbloms* installation. Professor Erdman har inom sitt område gjort grundliga och omfattande studier i germanisk filologi och publicerat en del lärda arbeten.

Den sista typen i denna serie visar professorn i slaviska språk, *J. Lundell*, en ovanligt verksam och energisk man och därtill en af »lärdomsstadens» mest populära personligheter.

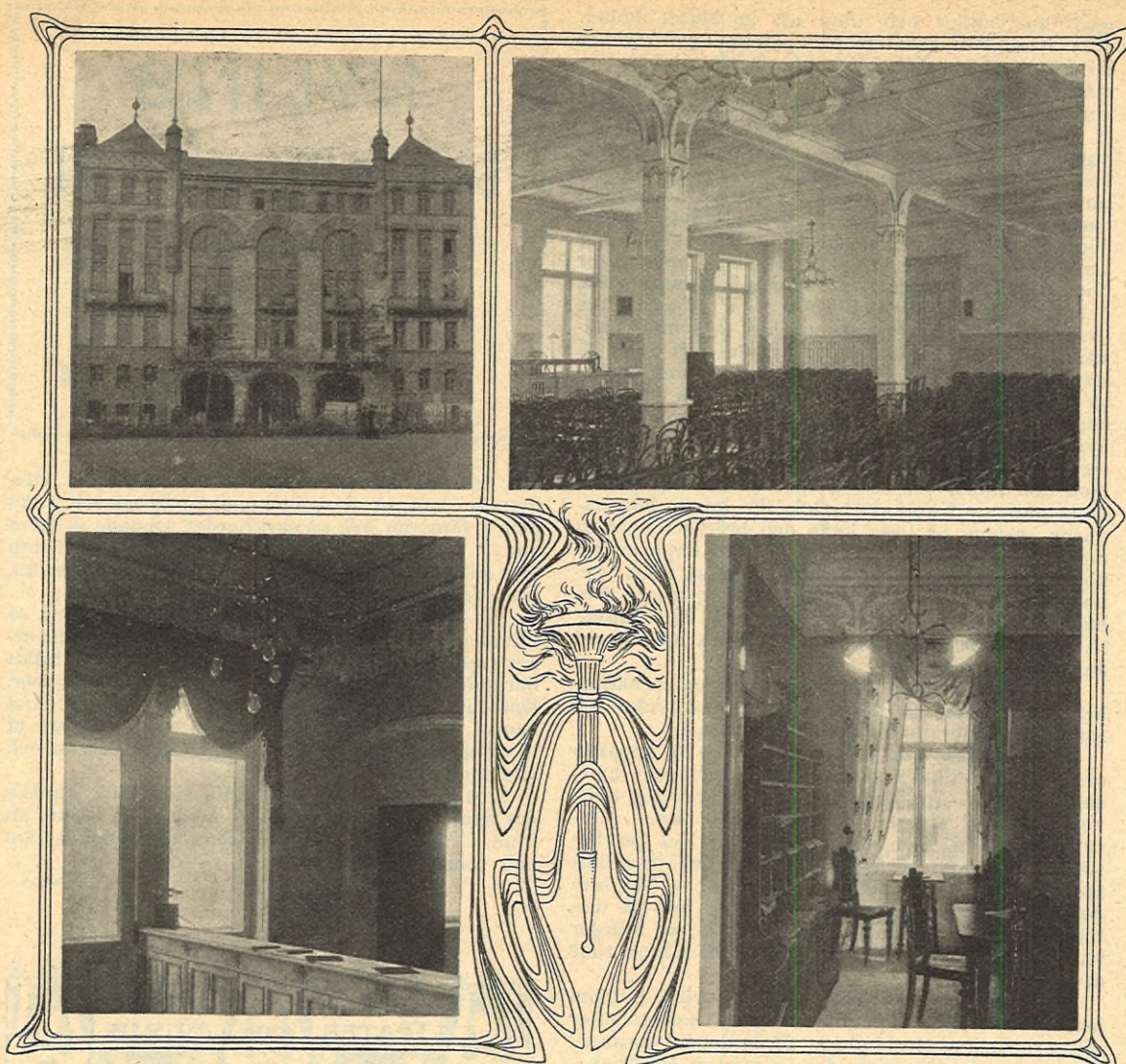
PROFESSOR A. ERDMAN.

PROFESSOR H. BLOMBERG OCH
VAKTMÄSTARE SANDBERG.

PROFESSOR P. A. GEIJER.

PROFESSOR J. LUNDELL.

DET NYINVIKTA »FOLKETS HUS» I STOCKHOLM. FOTO MED RAM FÖR IDUN AF C. OLAUSON. 1. HUSETS YTTRE. 2. EN AF SAMLINGSSALARNE. 3. BIBLIOTEKETS UTLÄMNINGSRUM. 4. LÄSRUMMET.

UR DAGSKRÖNIKAN.

FOLKETS HUS I STOCKHOLM, hvarå arbetena påbörjades i början af 1898, har nyligen invigts. Byggnaden, som är belägen vid Barnhusgatan med adressnumren 14 och 16, är uppförd efter ritningar af arkitekterna F. Ullrich och E. Hallquist och dess exteriör är synnerligen tilltalande, värdig och imponerande.

I huset åtgatan finna vi till största delen kontorslokaler, Socialdemokratens redaktion samt expeditiionslokaler för förbund och föreningar. Dessa äro i det närmaste färdiga samt alla praktiskt och solidt inredda, utan prål, men dock prydliga. Här bo skraddare och murare och målare m. fl. endräktligen tillsammans, Socialdemokraten, Folkbladet och Karbasen ha sina lokaler sida vid sida; socialdemokratiska partistyrelsen har sin expedition i grannskapet af landsorganisationens. Arbetsbiblioteket har äfven blifvit inrymdt i hufvudbyggnaden åtgatan och dess rum äro vackert dekorerade med konstnärligt utförda friser med inskrifter och sentenser. I huset åtgatan äro dessutom de blifvande restaurationslokalerna inrymda i våningarna n. b. och 1 tr. upp. Till dessa lokaler höra rymliga kök samt köllare och förvaringsrum; dessutom finnas s. k. klubbbrum.

Under gården äro Socialdemokratens sätter och tryckeri belägna med tillhörande lokaler.

I gårdshuset ligga de större samlingsalarna, af hvilka ännu blott de medelstora och mindre äro så pass färdiga, att de kunna begagnas för sitt ändamål. Den största salen, som är afsedd att rymma bortåt 1,000 personer, upptager våningarna 3 och 4 tr. upp i gårdshuset.

Af de bilder från detta folkets hus, som vi här meddela, återger den första husets yttre, och de andra visa interiörer från biblioteket och en af samlingsalarna.

*

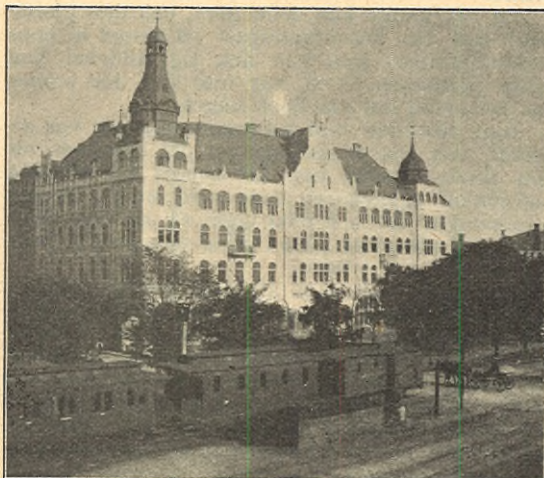
HANNA FINEMAN, FÖDD HINDBECK †. »Det är kärlekens ande, som lär människorna att förstå hvarandra.» Med denna makt var det, som Hanna Fineman mera än de flesta förstod att binda dem, hvilka voro nog lyckliga att komma i beröring med henne. Enkel och flädfri, en karaktär guldren och trofast — se där i få ord bilden af henne, hvars namn sedan den 6 oktober följes af dödskorset. Fru Hanna Fineman var dotter till

framlidne hofrättsrådet Carl Magnus Hindbeck och hans efterlämnade maka, född Ekström, och var född den 24 nov. 1830 och gift 1859 med kaptenen vid Svea Artilleriregemente Frans Fineman, som afled 1870.

HANNA FINEMAN.

Under en mångfald af år har fru Hanna Fineman varit medlem af styrelsen för Asylet för Pauvres honteux och med det varmaste intresse omfattat detta hem och dess medlemmar. Och förvisso skall hennes blida personlighet saknas därstädes såväl som öfverallt, där hon med den högsinta och fint bildade kvinnans takt förstod taga hänsyn till för handen varande förhållanden, och att först och sist låta sitt rika varma hjärta tala, när det gällde hennes medmänniskor. Vid

TVÅ NYA BANKPALATS I LANDSORTEN. 1. KRISTIANSTADS SPARBANK. 2. JÖNKÖPINGS SPARBANK.

fru Finemans bår stå som närmast sörjande hennes vörnadsvärda nittiofemåriga moder, för hvilken hon varit den ömmaste dotter, hennes broder och hans familj, svåger, systerbarn samt en talrik krets af släktingar och vänner. Det är den tredje och sista af sina döttrar som den äldriga modern ser före sig bäddas i grafven.

*

PROFESSOR O. BYSTRÖM, en af kyrkosångens nitiska befrämjare i vårt land, fyllde för några dagar sedan 80 år. Professor B. blef kapten vid Svea artilleriregemente 1857, ledamot af Musikal. akademien 1864 och inspektor vid konservatoriet i Stockholm 1867, från hvilken plats han 1872 tog afsked med professors titel.

B., som verkat i egenkap af pianist och orgelspelare samt komponerat en hel del orkester- och kammarmusik, har under de senaste årtiondena i hufvudsak arbetat för den andliga musikens höjande genom s. k. motettaftnar.

Till den ändan har han sedan 1874 genomrest 1700 svenska socknar för att i kyrkorna framföra äldre psalmmelodier och utgifvit en del af dessa under titeln »Den svenska psalmsångens vid offentlig gudstjänst mest begagnade melodier.»

År 1886 erhöi han statsanslag för att studera kyrkosång i London, Paris, Rom och Milano samt utgaf 1894 »Svenska mässan lämpad till texten i den nya kyrkohandboken.»

*

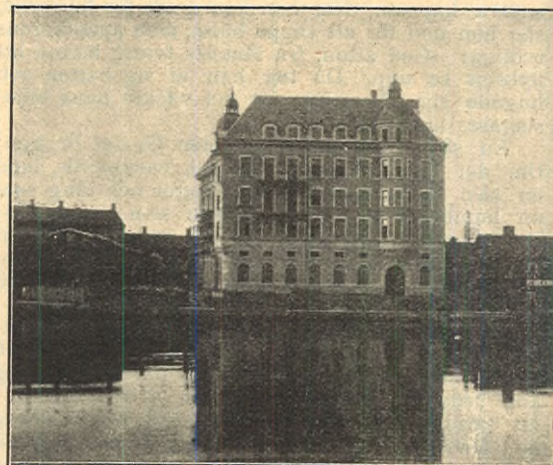
I RÖFVARHÄNDER. Vi bringa här invid porträttet af miss Helen Stone, den mycket omtalade amerikanska missionären, som råkat i fångenskap hos turkiska röfvar, hvilka nu begära en lösepenning af 25,000 pund för henne. Öfverfallet ägde rum för en månad sedan, medan miss Stone och hennes följeslagerska, mrs Isilka, hustru till en albansisk präst, reste i Rumänien.

De turkiska myndigheterna ha gjort stora ansträngningar för att fånga röfvarbandet, men ännu har man ej lyckats upptäcka dess hufvudkvarter, och det antages, att bandet lyckats undkomma öfver gränsen till Bulgarien. Att man i Amerika har blifvit lifligt upprörd öfver det skedda är klart, och ett antal framstående kyrkans män ha satt sig i spetsen för en insamling i ändamål att lösa ut deras landsmaninna ur de turkiska röfvarnes händer.

Miss Stone's hem är beläget i Chelsea i Massachusetts. Hon är öfver 40 år gammal och har tillbragt nära 24 år såsom missionär i Turkiet.

*

TVÅ BANKPALATS I LANDSORTEN. Vi meddela i dagsnumret afbildningar af ett par ståtliga nybyggnader, båda ägnade åt bankväsendet.

PROF. O. BYSTRÖM.

MISS HELEN STONE.

Det ena är Jönköpings sparbanks nya palats, uppförd efter ritningar af stadsarkitekten Fr. Sundbärg och beläget vid Smedjegatan, Hoppets gränd och Södra Strandgatan, med fasader af samtliga dessa gator.

Vår andra arkitekturbild återger Christiaustads sparbanks nybyggnad, uppförd efter ritningar af arkitekterna Lindvall och Bokelund i Malmö. Det ståtliga huset, byggd af hvit gotländsk kalksten och försedt med rikliga konstnärliga ornament, torde vara en af de vackraste offentliga byggnader i Skåne.

*

SKANSENS 10-ÅRSFEST. Det stora friluftsmuseet på Djurgården firade härom dagen 10-årsminnet af sin tillblivelse medels ett anslående tal, hvori Skansens betydelse för vårt folk framhölls, fackeltåg m. m. Den enkla högtidligheten, hvilken på samma gång kunde betraktas som en gård åt minnet af Skansens hänsofne skapare, bevisades af en betydlig mängd besökande.

»PRINSESSAN». SKISS FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS. FRÅN FÖREG N.R.

VILL INTE fru Malm vara god och sitta ned! — Om de kände hvarandra — se'n långt tillbaka, ända se'n barndomen. — Och alltsammans var alldeles riktigt, både papper och uppgifter. Gamle pastor Jansson hade varit en så förtjänt man — helt visst kunde hans dotter påräkna understöd af stiftelsen.

Han talade osammanhängande, med forcerad ifver, och hon hörde på honom nästan tyst och svarade endast på direkta frågor, med den skygga misstänksamheten hos den, som en gång sett bättre dagar och därefter vant sig af att tro på någon verklig, oegennyttig välvilja.

Saken kunde dock ej ordnas, förrän årsammanträdet varit, men det skulle bli om sex veckor. Under denna tid sade hon sig ännu stanna kvar i staden. Hon tänkte försörja sig med fintvätt och glansstrykning och kanske, om det ginge bra, ta gossen till sig och bosätta sig i staden. Det vore billigare lefnadsomkostnader här än i Norrland, och gossen, som i hvarje fall inte längre kunde få fortsätta i skolan, kunde kanske få någon plats som springgosse eller dylikt.

När hon gick, följde apotekaren henne till dörren och höll den öppen för henne. Han skulle så gärna velat se henne om ett samtal, om vidare meddelanden, men han kunde icke. — Han hölls tillbaka af blicken från tvänne par ögon — hennes förvånad, nästan avvisande, borgmästarns smått ironisk.

Den kvällen gjorde han sina medspelare förviflade genom sina upprepade distraktioner. Han spelte bort tre spel och förlorade 17 kronor på viran, men han skulle gärna betalt 70, om han blott i fred och ro fått gå hem i ensamheten och tänka — bara tänka. Han skulle så gärna velat söka upp henne och erbjuda henne hjälp, men han vågade ej; han hade ingen som helst rätt att blanda sig i hennes enskilda lif, och han kände med sig att, hvad hon än kunde förlorat, hennes gamla stolthet fanns oförminskad kvar.

En gång mötte han henne ute på gatan. Han var i sällskap med stadsläkaren och landskamrern och var, ovanligt nog, på sista tiden riktigt glad och upprymd. De skulle alla tre gå och ta en kopp kaffe på stadshuset och höra på musiken. Hon gick fort och bar ett stort paket under den snäva kappan. När hon kom midt för herrarna, såg hon ned för att slippa hälsa, men apotekarens tydliga: »God afton, fru Malm!» tvang henne att flyktigt se upp. Då tog han af sig hatten och bugade sig så artigt, att det väckte hans följeslagares munterhet.

En så'n fruntimmerskarl den Gustaf Brygge! Om det ändå varit en ung och vacker tös, men en så'n där gammal mara! Mager och lång som en humlestör och gul i synen som pergament! De båda herrarna skrattade och sade kvickheter, men apotekaren var tyst och fåordig hela kvällen, och nästa gång landskamrern bjöd på viraparti, skickade han återbud och förebar förhinder.

Af detta lärde han sig dock, att hans uppmärksamhet var till intet gagn, och han lade band på sig, så mycket han kunde. Men på omvägar tog han reda på, hur hon hade det. — Hon bodde i ett tarfligt litet rum, och där strök och tvättade hon för betalning. Något arbete fick hon ju, men det var visst skralt med förtjänsten. Han hörde jungfrurna i köket tala därom en gång. Det var en middag, som han kom in i matsalen litet tidi-

gare än vanligt och utan att ha blifvit budad. Han hade haft brådtom på apoteket, var mycket hungrig och tänkte blott på att efter bästa förmåga njuta af anrättningarna. Dörren till serveringsrummet stod halföppen, han hörde slammer af knifvar och porslin, och en fin doft af god, nylagad mat slog emot honom och kom det att vattnas i munnen. Han började att breda sig en smörgås, medan han väntade. — Då hörde han husan föraktligt skratta till: »kantänka, en så'n höghet! Jag har varit hos henne med provisor Lundholms skjortor två gånger, och ändå gitter hon inte hälsa på mig, när jag möter henne ute, och sist jag var där och hälsa från provisor, ansktet, att det berodde på tvätten och inte på strykningen; finge hon tvätta så väl som stryka, så skulle de nog bli bra. Och, du min store, så högfärdig! Skulle inte madam Svensson, som hon hyr rummet af, göra sig till och bjuda henne med sig på cirkusen, som di hade här i förra veckan, men hon tacka och sa', att hon går aldrig på sådana nöjen. Kantänka! Och då lefver hon dagarna igenom på bara kaffe och bröd och en slatt mjölk då och då, har aldrig råd att köpa en bit kött och svälter, så man kan snart se tvärt igenom henne. Och den svarta klädningstrasan hon har, och som viss ä' den enda, den ä' då så sliten så den skiftar i grönt... Strax, go'a apotekarn! Jag kommer genast!»

Han hade ryckt i klocksträngen med en häftighet, som inom det huset saknade motstycke och som satte fötter under båda jungfrurna.

Husjungfrun kom in med en ursäkt på läpparne och ett fat delikat roast-beef med legymer — hans älsklingsrätt — på brickan. Apotekaren tog knifven, skar af ett stycke och började äta. — Bessynnerligt, en så'n smak det hade. Det var bestämdt illa stekt — å nej, knifven gick ju så lätt igenom. Kanske säsen var vidbränd! — Nej, inte det heller. Apotekaren satt och såg ned på den nästan orörda portionen på tallriken; all hunger var totalt borta, och han tyckte, att maten rent af äcklade honom.

»Svälter, så man kan rakt se tvärt igenom henne.» — Hm. Apotekaren grep hastigt efter pilsnerbuteljen, slog i glaset, förde det till munnen, men satte hastigt ner det igen utan att dricka, kastade ifrån sig servietten, utan att, som vanligt, omsorgsfullt vika ihop den, sköt stolen från bordet och gick så in i sitt arbetsrum.

Jungfrun kom och knackade och frågade i rädd ton, om apotekaren befallde kaffe?

Nej, han ville inte ha något kaffe.

Han gick fram och tillbaka med häftiga, ojämma steg, stannade då och då, satte sig ned, men gick genast upp igen och fortsatte sin rastlösa vandring. — En gång stannade han vid rökbordet, tog en cigarr och tände den mekaniskt men slängde efter ett par drag in den i kakelugnen. Den drog inte.

»Lefver på kaffe och en slatt mjölk — har aldrig råd att köpa sig annat...»

Ah, herre Gud, herre Gud. Och plötsligt kastade han sig ned på en stol och gömde ansiktet i händerna. Nej, det var nog inte maten och cigarrerna, som voro i olag, det var nog något helt annat. Det var det, att det var så orättvist deladt här i världen — att en hade så mycket och en annan så litet; och det var inte dåliga, illa förtjänta människor, som hade det sämst — nej, de allra bästa, de ädlaste!

Nog var försynen underlig i sina vägar, orättvist underlig! Fast så fick man väl inte tänka, men nog var lifvet sällsamt — och hårdt.

Apotekaren satt och vaggade fram och tillbaka med kroppen, och ibland suckade han tungt. Det var det värsta af allt — han kunde inte hjälpa henne!

En sak kunde han dock göra, och den gjorde han! Det var hufvudsakligast på grund af hans framställningar, som hon fick sig tilldelad den sökta pensionen. Den var inte stor, 150 kronor om året, men det var dock något.

Han skickade bud till henne, när allt var afgjort, och just denna dag var det bestämdt, att hon skulle komma upp till honom och afhämta pensionen. Apotekaren hade ställt om alla nödiga formaliteter, till och med lagat så, att hela summan bief utbetalad på en gång och genast, hvilket eljes ej var fallet.

Ja, detta var nu i all dess enkelhet Gustaf Brygges lifs stora roman, och som han denna blåsiga februaridag satt där i sin stoppade skrifstol och såg in i den flammande eldbrasan och tänkte på flydda dagar, så visste han, att han nu snart stode i begrepp att läsa det sista kapitlet däri, ty den utsatta tiden för hennes besök var i det närmaste inne, och hon kunde komma när som helst.

Tanken satte fart i honom, han reste sig och började gå ikring och ordna i rummet på ett brådska, beskäftigt sätt, hvarigenom all hans själs-

HYLIN'S

Lanolin-Glycerin-Tvål

i stänger.

Mild och välgörande för huden.

Hyllin & Co:s F. A. B.
Stockholm.

oro framskyntade. Från ett närgränsande rum flyttade han in flere blommande hyacinter, satte dem i fönstren och på skrifbordet, kastade in mera ved i kakelugnen, lyfte fram ett bord till den lilla soffan därbredvid, drog fram en mjuk länstol, framför hvilken han lade en kudde.

Så stod han och funderade en stund, slog så tillbaka draperierna till förmaket bredvid hans arbetsrum, gick dit in och kom så tillbaka, tafatt bärande en bricka med vin, frukt och bakelser. Han hade låtit ordna därinne för att taga emot henne, men nu tyckte han det såg trefligare ut i arbetsrummet med den flammande brasan och alla blommorna.

Och så brukade han alltid sitta här; kanske det skulle gå lättare att tala med Ellen härute än inne i förmaket, där allt föreföll honom stelare och mera högtidligt.

(Forts.)

KUNGL. TEATERN har återupptagit »Lohengrin» med dr. *Briesemeister* i titelpartiet. Utan att i uttryckets adel nå upp till Herolds eller ännu mindre Anthes' framställning af den halft gudomlige hjälte, som utgör hufvudpersonen i denna på musikaliska skönheter så rika opera, lyckades dock hr B. åstadkomma en i såväl vokalt som dramatiskt hänseende förtjänstfull tolkning, hvilken särskildt i sista akten blef af mycken god verkan. Önskligt vore emellertid, att stämman hade litet mera charme och klang samt att det stundom störande vibratot kunde bortarbetas.

Förnyadt intresse fick denna föreställning genom den lyckade debut, som fröken *Lyckseth* aflade i Elsas parti. Hennes uppträdande i första akten röjde just ingenting ovanligt, men från och med andra aktens balkongscen blef framställningen mognare och i tredje akten stod hon värdigt vid sidan af dr B. Den ungdomliga, ej just stora stämman fick här både kraft och värme, öfver det hela hvilade en förstälse och uttrycksfullhet, som man ej är van att finna hos debutanter. Naturligtvis återstår ännu mycket att utveckla och förbättra, framför allt beträffande andhämtningen, hvilken stundom verkade rent af störande. Textuttalet är ganska tydligt, om det ock ännu väl mycket röjer debutantens norska börd. Debuten måste emellertid betraktas såsom lyckad.

Fröken *Hulting* utförde Ortruds parti, för hvilket hon dock ej räcker till; hennes stämman blir i det mycket fordrande partiet lätt skrikig. Hr *Wallgren* hade fått sig härroparens parti anförtrödt. Han utförde det samvetsgrant, men med väl liten nyantering. Om man undantager en och annan slitning i körerne, gick föreställningen för öfrigt under hr Hennebergs ledning synnerligen bra. Publikens var rätt talrik, och representanterna för de båda hufvudrollerna rönt det lifligaste bifall. Fröken *Lyckseth* erhö till och med blommor. Att uppmuntra en debutant med blommor, ja lagerkransar t. o. m. må vara tillåtet huru mycket som helst, men dessa Floras gåfvor böra då ovillkorligen ej komma längre än till vederbörandes klädloge. Att låta dem följa med in på scenen är en osed, som ej borde få förekomma, och som ej heller tolereras på någon af utlandets förnämligare scener.

— Ytterligare en debutant hafva vi att omnämna, nämligen fröken *Svärdström*, hvilken som *Lakmé* härom dagen hade sin tredje debutroll. Äfven hon var svagast i första akten, men tog sedan upp sig betydligt, och om fröken S. i vokalt

hänseende ej redde sig fullt lika bra som fröken Carlström, hvilken som bekant helt nyligen debuterat i samma parti, så gaf hon däremot ett betydligt djupare och rikare innehåll åt sin framställning. Hon rönt ock ett både lifligt och väl-förtjänt bifall.

Skall operadirektionen för engagemang välja emellan de trenne här ofvan nämnda debutanterna, torde valet blifva rätt kinkigt. Våra inhemska sångerskor borde väl dock hafva företräde framför främmande. Vi medge emellertid, att valet här som sagdt kan blifva svårt.

SVENSKA TEATERN. Henrik Ibsens snillestarka lustspel »De ungas förbund» upplefver f. n. en i flere afseenden lycklig repris å denna scen. Det är med stycken af sådan art teatern blir en faktor i ett samhälles kulturlif, och det är i dylika roller skådespelarna växa till konstnärer och få en mission att fylla.

Pjäsen erhåller ett pietetsfullt utförande, äfven om alla rollinnehafvarne ej kunna sägas stå fullt i jämnhöjd med sina uppgifter.

Det väsentliga är emellertid, att det förträffliga stycket åter lyser på hufvudstadscenens repertoar, där detsamma med sin frätande satir och sin mästerligt byggda handling verkar med snilletts aldrig sviktande eröfrarförmåga.

Henrik Ibsens dramatiska storverk, i synnerhet de, som härröra från hans ungdoms- och manna-år, borde öfver hufvud aldrig något spelår saknas å Stockholms dramatiska rangscener. Det djupt mänskliga i dessa gestalter, den mäktiga poesi, hvaraf de bäras och den tekniska formens fulländning — allt gör dem till en grundval för nordisk scenkonst att bygga härliga tempel på.

KONSERTFLODEN har redan börjat välla med strida vågor. Fru *Anna Norrie* började — såsom vi i förra numret meddelade — och gjorde som vanligt furor båda aftnarne.

Kom så kapellmästare *Andreas Hallén*, hvilken fyllde ett helt konsertprogram med sina egna kompositioner. Flere af dem voro redan fördelaktigt kända, framför allt den präktiga *Gustaf Wasa*-suiten, hvilken ett förnyadt åhörande städe skänker förnyadt intresse. Andra instrumentalnummer voro »Dödens», symfonisk dikt, hvilken likaledes innehåller förträffliga saker, men som dock verkar väl uttänjd, samt en med mycken skicklighet och bravur gjord rhapsodi öfver svenska folkmelodier. Programmet utfylldes med några

INVIGNINGEN AF LANDSKRONA NYA TEATER. F. E. ARVIDSSON FOTO.

sånger, däribland den vackra vårsången ur »Harald Viking» och en romans ur det från sommarens Visby-spel bekanta sagspelet »Sancta Maria». I dessa uppträdde som solister för första gången härstädes ett par ungdomar, fröken *Astrid Hesse* och hr *C. A. Holmqvist*, den förra en skär sopran, den senare en välklingande baryton. Båda gifva goda löften om sig, men hafva ännu mycket att lära. K. hofkapellet skötte sig under konsert-gifvarens ledning synnerligen förtjänstfullt. Tyvärr var publiken ej på långt när så talrik, som man bort kunna vänta, då det gäller en inhemska tonsättare med så framstående egenskaper som hr Hallén. Den musikaliska allmänheten borde betänka, att den har skyldigheter i ett fall sådant som detta.

— Fru *Oselio-Björnssons* konsert blef en afgjord succés pyramidal för hr *Björn Björnson*, hvilken med sin oförlikneliga berättarekonst väckte verkliga bifallsåskor från den fulltaliga och entusiastiska publiken. Själfrönt sångerskan också

bifall, ehuru betydligt mattare; och nekas kan ej, att hennes röst och sångkonst ej längre fylla de höga anspråk, med hvilka hon uppträder. Publiken, bland hvilken märktes kronprinsen och prins Carl, fick emellertid som sagdt full ersättning genom hr *Björnssons* ypperliga föredrag af norska berättelser och folksagor.

DE NORSKA KONSTVÄFVERSKORNA fröknarna *Faye Hansen* och *Arbo*, hvilka utställning af norska konstväfnader vi förut omnämmt, anordna härstädes en kurs i dylik väfnadskonst. Se vidare annonsen i detta nummer.

HENRIKSSONS TEKNISKA FABRIK i ÖREBRO har å den pågående hygieniska internationella utställningen i London tillerkänts högsta pris, guldmedalj.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinnorna: fröken *Ida Norrby*.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 20—26 OKT. 1901.

Söndag: Buljong med potatisstänger, kräftomelette; stekta raphöhns med champignoner; äppeltårta med grädde.

Måndag: Späckad kalflever med potatis; saftsoppa med klimp.

Tisdag: Köttpudding med potatismos; lingonpäron med mjölk.

Onsdag: Blomkålspuré; kokt torsk med smörås.

Torsdag: Brynt hvitkålssoppa med frikadeller; äppelpannkaka.

Fredag: Färkotletter med ärter och potatis, ris a la malta.

Lördag: Bräckt skinka med bruna bönor; sammetsvälling.

RECEPT:

Kräftomelett (f. 6 pers.). 4 ägg, 12 msk. grädde, salt (socker).

HENRIK GAHNS MANULIN,
ny glycerinpasta för hudens skydd och vård
i tuber å 50 öre st.
Säljes hos *Louise Blomberg*, Vesterlånggatan 39; *C. F. Dufva*, Drottninggatan 41; *Elin Edlund*, Drottninggatan 68; *Fanny Gelin*, Malm-torgsgatan 5; *Selma Hägglund*, Hamngatan 38; *Ant. V. Nording*, Biblioteksgatan 11, m. fl. parfym- & tvålbodur.

Till pannan: 1 tsk. smör.
Kräftstufning: 1 msk. smör, 1 half msk. kräftsmör, 3 msk. mjöl, 1 half lit. tunn grädde, 2 hg. kräftstjärter, socker (salt), 1 äggula.

Beredning: Äggulorna och hvitor-na skiljas. Äggulorna vispas tillsammans med grädden och saltet hvarefter de till hårdt skum slagna äggwhitorna nedskäras. Smeten slås genast i en väl smord omelettpanna och gräddas ljusgul i ordinar ugnsvärme. Den uppstjälpes genast, och stufningen, som beredes enligt allmänna regler för stufningar, lägges på halfva omeletten och den andra hälften vikes öfver. Stufningen kan ock läggas på ett fat och omeletten stjälpas öfver. I båda fallen serveras den genast.

Stekta raphöhns med champignoner (f. 6 pers.). 3 raphöhns, 3 msk. smör, 1 och 1 half msk. mjöl, 3 dcl. buljong, 1 dcl. hvitt vin, peppar, salt, saften af 1 half citron, 20 små förvällda champignoner.

Beredning: Fåglarna, som böra vara unga och möra, plockas, svedas, urtagas, sköljas väl och torkas in- och utvändigt med en duk. Smöret upphettas i en stekgryta, raphöhnsen ilägges och få steka på liflig eld 1 half till 3 fjärdedels tim. under det att de då och då vändas. Smöret, hvarefter fåglarna stekt, fräses med mjölet, buljongen och vinet påspädet och såsen får koka 10—15 min., hvarefter den kryddas och citronsaften samt champignonerne tillsätts. Raphöhnsen skäras midt itu och lägges åter tillsammans, så att de se hela ut. De serveras med såsen mycket varm.

Äppeltårta (f. 6 pers.). 2 lit. äpplen, 2 kpr. krossocker, 1—2 dcl. vatten.

Mördeg: 200 gr. smör, 200 gr. mjöl, 40 gr. sötmandel, 40 gr. strösocker.

Beredning: Äpplena skalas och skäras i klyftor samt kokas med sockeret och vattnet till kompost, hvilken uppslås att kallna. Af smöret, mjölet den skällade och fint rifna mandeln samt sockret beredes en mördeg som äfven sättes ut att blifva kall. Den utkallas därefter till omkr. 1 cm. tjocklek. En form eller gjutpanna beklädes med en del af den utkallade degen, äppelkomposten ilägges, degkanterna vikas öfver frukten och penslas med vatten. Resten af mördegen lägges såsom lock på frukten och tilltryckes väl mot den penslade kanten. Tårtan gräddas gulbrun i medelmättig ugnsvärme. Uppstjälpes då den afsvalnat, och serveras med grädde eller vaniljsås.

Späckad kalflever (f. 6 pers.). 1 kalflever, 1 hg. späck, 1 maghinna, 1 och 1 half msk. smör, salt, 1 kpr. vatten, 2 kpr. gräddmjölk.

Sås: 1 half msk. smör, 1 msk. mjöl, lefversåsen, 1 msk. mesost salt, socker, peppar, 1 dcl. tjock grädde.

Beredning: Lefvern sköljes och får ligga i fjärdedels tim. i kallt vatten. Den upptages därefter och torkas väl med en duk, samt späckas med det i fina strimlor skurna späcket. Smöret

Göteborgs Kex,
Italian Biscuits, *
* * Polo Wafers
m. fl.
anbefallas.

fräses i en gryta och lefvern brynes däri, inladad i maghinna, spädes därefter med vattnet och mjölken och får steka omkr. 1 tim. med tätt slutet lock. Såsen vispas emellanåt under stekningen för att ej skära sig.

Lefvern skäres i tunna skifvor. Såsen beredes enligt allmänna regler för såser.

Klump (f. 6 pers.). 2 msk. smör, 6 msk. hv.-mjöl, 4 kpr. mjölk, 8 st. bittermandlar, 1 msk. socker, 2 ägg.

Till garnering: 1 half hg. sötmandel, eller 1 half knippa hackad persilja.

Beredning: Smör och mjöl sammanfräses, mjölken påspädes litet i sänder och massan får koka 15 min. Kastullen lyftes vid sidan af elden, den skällade och rifna bittermandeln sockeret och de uppvispade äggen tillsätts, hvarefter klumpen får sjuda öfver elden tills den blir tjock. Den upphälles i en vattensköljd porslinsform och uppstjälpes då den kallnat. Serveras klumpen till saftsoppans garneras den med den skällade och i strimlor skurna sötmandeln. Användes den till buljong garneras den med hackad persilja.

Färkotletter (f. 6 pers.). 18 kotletter, 1 msk. salt, 1 tsk. hv.-peppar, 3 msk. smör, 1 half lit. buljong eller vatten.

Beredning: Kotletterna huggas, putsas och bultas ett slag på hvarje sida. De peppras och saltas samt brynas i smöret, buljongen påspädes och kotletterna få sakta steka färdiga under 5—10 minuter.

Anm.: Kotletterna kunna äfven kokas i flottyr, men måste då först paineras.

Brynt hvitkålssoppa (f. 6 pers.). 1 litet kálhufvud, 2 msk. smör 1—2 msk. sirap, 2 och 1 half lit. bul-

jong, 12 kryddpepparkorn, 6 hv.-pepparkorn, salt.

Beredning: Kálhufvudets yttre blad borttagas, de öfriga lossas från stjälken, och den tjockaste delen af hufvudnerven bortskäres, hvarefter kålen skäres i fina tärningar. Dessa förväl-las därefter omkr. 5 min. i lätt saltadt vatten och uppläggas på duk eller sikt att afrinna. Smöret brynes i en gryta, kålen ilägges jämte sirapen och får under flitig röring bryna tills den fått en vacker ljusbrun färg. Buljongen tillsättes jämte kryddorna och soppan får koka omkr. 3 tim. med tätt slutet lock. Den afsmakas därefter och serveras med frikadeller, korf eller fläsk.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

VILLRÄDIG. Det är oss naturligtvis omöjligt att afgöra, hvilken som har rätt, ty det är likgiltigt, hvilket af dessa båda sätt användes. Möjligt är emellertid, att urinen vid ett tillfälle kan innehålla äggwhita, vid ett annat icke.

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.
KONTOR OCH LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

Förlorad tid kommer aldrig åter. Genom försäljning af Jul-, Nyårs- och Visitkort, Stämpel, Korta varor m. m. kan envar göra en god förtjänst. Skrif till **John Fröberg, Finspong.** 500 gratispresenter utdelas. Illustr. prisk. gratis, ej franko.

FÖRTVIPLAD FÄSTMÖ. 1) Tag af den i svaret till Bertha 2) här nedan angifna mixturen en matsked under kvällsmåltiden och två matskedar till natten. 2) och 3) Föga eller ingen fara i detta afseende. 4) Beror på, hur pass ansträngande arbetet är. 5) Nej. 6) Prof. Lennmalm och prof. Vising, Stockholm. 7) Ja, det är ju ej omöjligt, mest beror ju detta på, hvilken orsaken är, och hur han har tillfälle att sköta sig. 8) Se 6). 9—11) Beror naturligtvis på resultatet af behandlingen.

ANNA-LISA. Det vore nog klokast, som ni själf föreslår, att personligen eller ev. skriftligen rådfråga läkare, som behandlar dylika sjukdomar, ty det onda är helt säkert mycket svårbotligt. Se i öfrigt svaret till Gulli här nedan.

30 ÅR. Så godt som säkert utan verkan. Då så mycket utan resultat försökts, har ni nog intet annat att göra, än att 1—2 dagar ligga till sängs med varma omslag och taga något smärtstillande medel, ss. codein, morfin, ell. dylikt.

BERTHA. 1) Helt säkert icke mask. 2) Tag emellanåt en sats af följande mixtur: bicarbonat 10 gram, bromnatrium 20 gram, Gentianainfusion 300 gram, en matsked en half timme efter måltiderna.

GULLI. Doktor A. Afzelius' adress är Regeringsgatan 26.

GUDMUND WERNER. Om detta har något att betyda eller ej, kan afgöras blott genom undersökning af ögat i

öfrigt. »Huskurer» äro ofta olämpliga och isynnerhet då det gäller ögonen.

E. C. K. Det är omöjligt för oss att på grund af dessa upplysningar ha någon »verklig öfvertygelse».

PRENUMERANT. Orsaken, som kan vara af olika slag ss. förträngning af tårkanalen, olämpliga glasögon, öfveranstängning o. s. v., måste afgöras genom undersökning af läkare (helst specialist).

ELLEN. Helt säkert vore i detta fall ej mycket vunnet med några allmänna föreskrifter o. d., utan i liknande fall är det naturligtvis bäst att låta en läkare, som noga känner alla förhållanden med resp. parter, leda behandlingen, som ju behöfver vara mer eller mindre permanent. Angående 2) se svar till Landsflicka 1) i nr 8. D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 641. Finnes i Sverige något porträtt af hertig Karl Philip, konung Gustaf II Adolfs bror, och i så fall i hvens ägo? På Gripsholm saknas hans konterfej bland hans samtida. E. v. E.

N:r 642. Hvart skäl man i Stockholm och London vända sig för att erhålla patent i nyuppfunna spel o. d.? Idéen måste väl vara fullt utförd? A—t.

N:r 643. En fattig 17-årig tjänarinna på landet har förlorat sin högra hand i tröskverket; nu går en insamlingslista för att om möjligt få någon hjälp. dels till en konstgjord hand och dels till hjälp till en lärokurs för hennes framtida försörjning. I förståndige, gif snart råd, hvad kan vara passande för den beklagade? Oscar L.

N:r 644. Var god och uppgif någon,

ej allt för dyr, engelsk eller fransk modejournal, hvar man får pren. på den och hvad den kostar. Schneiderin.

N:r 655. Kan någon säga hvar man får köpa verkligt goda foto-litogravyrer af alla Thorwaldsens arbeten? Syrola.

N:r 646. Gif mig anvisning på någon handbok i allehanda kvinnliga handarbeten? A. L. . . t.

N:r 647. Ahålles om adresser på lek-saksmagasin i Stockholm. A. L. . . t.

N:r 648. Kan någon upplysa mig om, huru jag bekvämast kunde få kändedom om torp och mindre jordlägenheter, som äro till salu i Norrland? A. L. . . t.

N:r 649. Finnes någon god handbok i manliga handarbeten, särskildt modeller i svarfning och snidning? A. L. . . t.

N:r 650. Vill någon gifva anvisning på en praktisk och billig hushållsskola, i hvilken man på kortast möjliga tid kan få grundliga kunskaper i matlagning och hushållsekonomi? Lisa 16 år.

N:r 651. Allas vår »Idun» har väl också hittat vägen till Burträsk? Skulle någon därifrån vilja vara så vänlig och svara mig på några frågor om orten och förhållandena där? Hvilken är närmaste järnvägsstation? Huru långt är det dit, och huru långt är det till Skellefteå eller Bygdå? Äro lefnadsom-

kostnaderna mycket höga? Kan man på orten få »hvad till livets nödtorft hörens»? Är det möjligt att få jungfru där uppe, ty biljetten för en sådan från södra Sverige motsvarar »ju i det närmaste en piglön. Och — last but not least — är där mycket kallt och mycket mörkt? Justitia.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfylltgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vil dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skall bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 518. Ett ljusbadsinstitut, som af flere läkare är rekommenderas, är fru E. Hagelthorns, beläget vid Biblioteksgatan 12, Stockholm. W—a.

N:r 533. Ni kan få lära hos hvilken finbagerska som helst, men bör ni naturligtvis välja en, som har namn om sig att baka väl. Hvar är svårt att afgöra, då man ej vet hvar emellan Ystad och Haparanda ni är boende. Två å 3 månaders kurs torde vara tillräcklig, det är öfning och erfarenhet, som sedan skola förhjälpa er till skicklighet i yrket. Kost-axterna för uppsättning af en finbageriaffär få naturligtvis bero på, om den förlägges till en stor eller liten stad. (För min del skulle jag vilja råda er till att välja en småstad). I förra fallet torde ni behöfva 2,000 kronor (ett års hyra för butik med bagarstuga och boningsrum 1,000 a 1,200 kr., inredning 200 a 300 kr., möbler till ett rum 150 kr., redskap — bakkbord, tråg, plåtar, kaflar, stenfat m. m. — 50 a 60 kr., inköp af mjöl o. s. v. 50 kr.), i senare fallet 1,000 kr., ett års hyra för lokal i mindre stad kan beräknas till 300 a 400 kr., inredning 100 kr. o. s. v. Företaget kan naturligtvis börjas ändå

No. 4711
Eau de Cologne
(blå och gul etikett).
Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppfriskande och stärkande.
Försäljes af alla välsoiterade parfymhandlare.

mera anspråklöst, om ni är litet praktisk och ekonomisk. Olga.

— I fru Leontine Widlunds Örebro 1:sta klass finbageri emottagas elever på 2 a 3 mån. Cirka 400 kr. erfordras för uppsättning.

N:r 534. Goda pensionat och hushållsskolor äro: »La Fleurie» i Asker-sund (undervisning i språk, musik, målning m. m. förutom matlagning); Björns-näs, adr. Nobynäs, Småland, föreståndarinnan är doktorinnan Hedvig Haglund; arbetsåret indelas i två terminer, höstterminen börjar den 1 aug. och vårterminen den 15 jan., afgiften är 750 kr. som erlägges terminsvis. I Hudiksvall finnes fru Stina Rodenstams hushållsskola, se därom en uppsats i Idun, nr 29 för året. Föredrager ni ett privat hem, bör ni vända er till Fredrika-Bremerförbundet, som helt säkert skall anvisa ett sådant till be-lägenhet. Om »Husmoders- och arbets-skolan» i Siljansnäs prästgård, (Dalar-ne, adr. fru R. Öström) har äfven ny-ligen annonserats. Olga.

N:r 535. Vänd er direkt till Röda Korsets sjukhem, där dylika kurser anordnas, så får ni lättast och säkrast de önskade upplysningarna. Olga.

N:r 537. Stina får i nödfall beställa ett dylikt järn vid ett gjuteri, där tillverkning af smält gods äger rum. Ritning måste då lämnas. Welleda.

— Hör efter i bosättningsmagasin (Uddenbergs, Lejas, Landbergs) eller

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoalletter, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bo-staden.

Schweizer & Co, Luzern (Schweiz.)
Siden-Export.

Dynamolmjölk

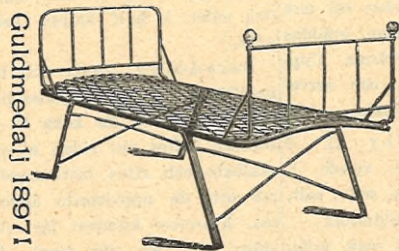
beredd af Dynamol ä bästa näringsmed let för barn redan f än födelsen. Dynamol är det bästa mjölkpreparat som finnes i marknaden. Sedan barnen äro 9 måna-der gamla finnes intet bättre öfvergångsme-del för **STEFANOS.** Dynamol dem än **STEFANOS.** och **Stefanos** äro svenska preparat samt enligt läkar-intyg och omsorg-fula analyser bättre och billigare än de utländska i samma bransch. Förutom å apotek försäljes prepa-raten i Stockholm hos Hälsovännens af-fär, Upländsg. 27.

Från London

är nu inkommet ovanligt vackra säsong-nyheter i tyger till promenaddräkter och kappor.

Brander & Co,
Sturegatan nr 24.

Guldsmedsbutiken
Kungsgatan 30
Alltid billigast.

3,000 st. realiseras!

REX är den för sitt pris bästa järnsäng som finnes. Lätt och stark med ram af 25 mm. stålör och med botten af fjädrande ståltrådsflätning och spiraler. Storlek 190x75 cm. Erbjuder bekväm bädd. Kräfver ringa sängkläder. Hopfallbar. Synnerligen lämplig för sommarställen, gästrum, hoteller, badorter, som domestikstäng etc. — Sändes fraktfritt till hvarje direkt järn-vägs- eller ångbåtsstation i Sverige mot förut insänd likvid. Priset för Rex 1 (som illustr.) Kr. 16.50. » » Rex 2 (utan messingsornament och med lägre gaflar, eljest lika) » 13.—. Återtages, om ej till belåtenhet. Stockholms Järnmöbelfabrik, Stockholm.

Guldmedalj i Gefle 1901

för

utmärkt grafisk konst

(illustrationstryck, litografi och kemigrafiska reproduktioner)

tillerkändes

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI

Rörstrands fabriks försäljningsmagasin och bosättningsaffär,

33 Drottninggatan 33.
Riks 5634. Allm. 6927.

Högsta rabatt vid köp af serviser, glas, porslin, nysilver, nickel, koppar och köksuppsättningar.

Gratis och franco

erhålles ny rikt illustrerad priskurant för 1901 från

C. J. JOHANSSONS Musik-Instrumenthandel,
22 Osterlånggatan 22.
STOCKHOLM.

Allmännyttig lektyr

I **milliontals** fall har det af fil. dok-tor P. Håkansson uppfunna preparatet Sa-lubrin kommit till nyttig användning, ehuru uppfinningen ännu är ofullständigt och icke af alla känd.

Hundratusentals nya bruks-an-vis-ningar tilhandahållas och utdelas genom försälj-ä af uppfinnarens fabrikat i förhopp-ning att uppfinningen må blifva allt full-ständigare och allmännare känd, till nytta för den tidande mänskligheten.

Salubrin tilhandahålles i parfym-, spe-ri- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co, Stockholm.

Katrineholmsvillorna äro billiga, vack- ra o. solida. Upp- lysningar erhålles genom skriftväxling med Carl Fredriksons Träförädl. A. B., Katrineholm.

Örebro

Kex

i flera olika sorter
rekommenderas.

Holmbergs mynhandeln i Stockholm (95 A, Regeringsgatan). Rikstel 32 58.
Welleda.
N:r 551. Tortajada får säkrast och fortast svar på alla sina frågor i närmaste större bokhandel eller bibliotek. Karla Rönne.

— August Forel, »Hypnotismen, dess betydelse och utöfvande». Öfversättning af O. H. Dumrath, 1890. Pris 1:50. Th. Ribot, »Minnets sjukdomar». Öfversättning af Dumrath, 1890. Pris 2:25.
Welleda.

N:r 552. Efter hvilken konung sägnen om Kungshatt uppkommit är ej godt att med visshet afgöra. Det finnes nämligen så många olika uppgifter därom, dels i gamla skrifter, dels från folks mun. Några af de viktigaste skola här meddelas:

Den äldsta sägnen måler, att hatten uppsatts såsom ett minne af någon händelse med konung Erik V (Väderhatt). En annan åter, att den blifvit satt till minne af den seger, som jarlen John Knutssons änka år 1218 vann öfver en estländsk vikingaskara, som seglat in i Mälaren och härjat vid dess stränder, men vid landstigningen å detta ställe slagits och jagats på flykten af nämnda änkas folk. En tredje berättelse säger, att hattmonumentet härleder sig från den norske prinsen Olof Haralds son, hvilken under ett härnads-tåg i Mälaretrakterna på denna ö fått sin hatt genomborrad af en svensk krigares spjut. Då de norske vikingarne färdats sin väg, fann man den genomborrade hatten, hvilken såsom ett segertecken uppsattes å en stång. Denna hatt utbyttes sedermera mot en dylik af koppar. Flere varierande berättelser finnas dock, men utrymmet hindrar dessas meddelande.

Diakon.
— Sägner om Kungshatt handlar icke om någon kung alls. Den härstammar från riksföreståndaren Sten Sture d. y. När han en gång under Stockholms belägring 1517 väntade dalkarlarna, såg han från ett af tornen en truppafdelning närma sig. Han skyndade dem till mötes i hopp, att det var de väntade dalmännen. Men, o ve, när han kom alldeles inpå dem, upptäckte han, att det var en skara jutar, som i drabbningen vid Rotebro bemäktigat sig Dalarnes lanor. Han vände genast hästen,

Stomatol- * * * *

* * * Tandpulver,

Stomatol- ~ ~ ~ ~

~ ~ ~ ~ Tandpasta,

åga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.
H. M:t Konungens Hofleverantör.

och sporrade honom ned i vattnet. Den vackre gångaren uppnådde snart en af slottets vattenportar, och räddade på så sätt Sveriges styresman. Måhända tappade herr Sten sin hatt på stranden. Af denna för Sturen rätt brydssamma episod, har traditionen gjort en verklig jättehäf, nämligen att en kung skulle kunnat störta sig ned från det med utsprång fullsatta nära 50 m. höga berget.
Gymnis.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD

Om ej du har mitt första i ditt andra, Får säkert snart du ge dig ut att vandra Mitt tredje är en del af Sveriges lag. Ja, just en hjärtpunkt i den, påstår jag. Mitt fjärde, stundom ful och stundom skön En typ af trobet är bland kvinnligt kön. Mitt helas lagar ingen dristar kränka; Ej ens i östern lär man därpå tänka.
CHARL. N.—N.

ARITMORER.

3, 1, 2, 6 = mansnamn;
4 2 3, 5 = kvinnonamn;
3 1, 2, 5 = tillflyktsort;
3, 1, 5, 4 = finnes på väfven;

2, 3 = naturprodukt;
3, 2, 4, 5 = har fartyget;
6, 5, 3, 1 = spöke;
1, 2, 3, 4, 5, 6 = en af veckans dagar.
FIX.

MOTSATSER.

Siltje, lif, god, dunkelt, konst, jämnmod, vatten, fastland, öfverflöd, dygd, orätt, verklighet.
Sök reda på motsatserna till ofvanstående 12 ord, och då de nya orden äro funna, så skola de ordnas på ett sådant sätt, att deras initialer bilda namnet på en nyligen afliden »storman».

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTA.

Med h en läckerhet;
Med l något som växer i skogen;
Med n finns det på de flesta hus i staden.
FIX.

TRIANGEL.

	1	2	3	4	5	6	7
1	1	2	3	4	5	6	7
2	2	8	2	7	4	5	
3	3	2	9	7	2		
4	4	7	7	4			
5	5	4	2				
6	6	5					
7	7						

Siffrorna utbytas mot bokstäver och ordnas sedan dessa så, att de ord, som därigenom bildas, blifva lika i de hvarandra motsvarande väg- och lodräta raderna.
Orden äro: 1) titel, 2) mansnamn, 3) hvad den trötte vandrande gärna vill göra, 4) mansnamn, 5) bibliskt namn, 6) träd, 7) bokstaf.
LIZZIE.

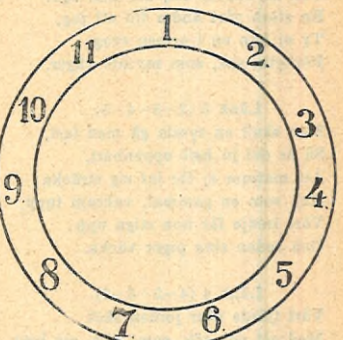
Specialité: * * * Glas- och Porslinsserveriser.

Profver & prisuppgifter på begäran
Aktiebolaget
Brising & Fagerström,
f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin
24 Regeringsgatan 24
STOCKHOLM

ORDVÄNDNINGSGÅTA.

Mig rättfram läs: en skogens kung jag står,
Med rimfrostdiadem på gröna hår;
Men omvänd i en kvinnas hand jag var
Ett medel, att en konung ge förvar.
EVELINE.

CIRKELGÅTA.

Hvarje särskild siffra i ofvanstående cirkel betecknar en viss bokstaf och af alla dessa bokstäver tillsammans erhåller man ett substantiv. Ur detta hufvudord vilja vi nu utbryta nio länkar, som vi här nedan angifva med:
Länk 1 (1—2—3).
Ett ting som man ej sakna får
Där allting går i gamla spår,

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan 72.
Artificiella tänder. Plombering etc
Smärtförliggande medel vid operationer.
Hvardagar 10—3; Helgdagar 10—11.
Allm. Tel. 48 73.

Tandläkare TOM von HALL.
Biblioteksgatan 12, 1.
Hvard 10—2 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. tel 58 48. Rikst. 60 63.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm tel. 130 57.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare HJALMAR JUNGNER, EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26, 2 tr.
Rådfrågnings-tid 1—2.
Annan tid efter öfverenskommelse.
Allm. tel. 161 56.

Tandläkare Emelie Larsson,
Regeringsgatan 37, 2 tr.
Rådfrågnings-tid 9—10, 1—2. Allm. t. 16305.

Tandläkare Sjögquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond.
25 Regeringsgatan 25.
Träfas kl. 10—2 och 1/5—1/6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är 2-årig med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. N:r 29 Regeringsgatan. Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltjöbaden.
Dr Emil Kleon.

Silfver
svenskt kontrolleradt,
för bosättning, hedersgåfvor och lysningspresenter
Största urval, billigast hos
K. ANDERSON,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.
STOCKHOLM.

Doktor O. Wides Kurs
i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik
motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flätor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med »Hår» Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58.

Närvsjuka o. klena
personer samt obotligt sjuka erhålla god vård å sjukhemmet Haga, adr. Tidaholm.

Den berömda huskuren
mot s. k. Skärfran och början till Engelska sjuknan hos barn, ett under åratals bepröfvadt och tillförlitligt botemedel, finns hos Fru C. Qvarfott, Karlskrona, och Fru L. Hultenberg, Borgholm. Kr. 1,50 pr sats, äfven i frimärken. Beskrifning följer.

Andra häftet af »Moster Emmas Väf-bok», mönster med illustrationer till vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner, möbelytger, herrkostymer, promenad- och brudräcker, erhålles mot 1 kr. 35 öre post förskott från Andersson, Bjärstad, Kudby
Första klass Privathotell
en och två trappor upp
8 Birger Jarlsngatan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.
Rikstelefon 44 01. — Allm. Telefon 125 39.
Edla Carlsson.

Damast-siden-robe kr. 14: 40
till högre pris — 12 meter! — porto och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart hvitt och kulört »Henneberg-Siden» från 65 öre till kr. 6: 60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.), Zürich.

”Kolingens Egen”
Brännvinskaraff och 6 glas med etsningar och deviser, efter teckningar af Albert Engström.
Pr sats kr. 3: 50.
JOSEPH LEJA,
Kongl. Hofleverantör,
STOCKHOLM.

Prenumerera å
Barngarderoben!

CARL F. KÄLLSTRÖM
JUVELERARE
4 ÖSTRA HAMNGATAN 4
MALMÖ
SPECIALITE: KONSTNÄRLIG CISELERING

MÖBLER. Solida, billiga, stilfulla. Illustrerad katalog mot enkelt porto. I ek, valnöt och furu, från de enklaste till de mest eleganta. Stor tillverkning af Divaner fr. 42 kr., Chäslonger fr. 22 kr., Resår-madrasser fr. 15 kr., Chäslongängar fr. 20 kr. Järnsängar och Sängkläder i stort urval trakfr. å alla platser i Sverige.
C. R. Danielssons verkstäder
Rikst. 44 39. Liljeholmen. Allm. t. Liljeh. 49.

Vi hafva äran meddela
att vi utsändt till våra rese- och platsagenter vår storartade och rikhaltiga pr. kollektion för höstsäsong n. bestående af herr- och damtyger, bomulls- och ullvaror samt gardiner m. m. i tusentals olika mönster.
OBS! Hvar och en torde innan köp göra å annat håll först bese kollektionen hos våra agenter.
OBS! Priserna äro endast engros priser.
Med utmärkt hög ktning
H. Asch & C:o,
Stockholm.

Förtening

verkställles alla dagar med rent engelskt tenn af
C. W. Dahlstedt & Svensson,
Norrländsgatan 25.
Rikstel. 21 38. Allm. tel. 53/46.

Brages räntor fördelaktiga.
Isif
Ingen förvaltningsavgift.
BRAGES
Hufvudkontor,
12 Kungs-trädgårdsg.
Stockholm.
Privathotell,
20 Humlegårdsgat., 1 tr. upp.
Centralt läge. Komfortabelt. Moderata priser
SELMA BERG.
Elever mottagas fortfarande i Örebro Välfkola.
NINA von ENGSTRÖM.

Klädningar

i afpassade bitar å 6 mtr af extra fina eng. cheviot, marin, svart och rödbrun, som kostar 12 kr., säljas af en händelse till 7:75 pr st.

Kläde

extra fint, till promenaddräkter, i afpassade bitar å 4 1/2 meter, som kostar 27 kr. säljes till 22 kr. pr st.

Zederfeldt & Hansen,
Observatorieg. 6, Stockholm.

Och »sysslan» ännu litigt öfvas. Där husligheten är en dygd, Och matnor sköter tvätt och brygd, Kan godt ett sådant ting behövas.

Länk 2 (1-2-3-4). Ibland det är dock ej så lätt Att rubba det på något sätt, Och då behöfs det, att man äger En stark värt andra till ett tag, Ty ej kan en i armen svag Förflyta sak, som mycket väger.

Länk 3 (2-3-4-5). Men skall en syssla gå med fart, Så är det ju helt uppenbart, Att matnor ej får lat sig sträcka; Nej, som en gammal, vaksam tupp, Vårt tredje får hon stiga upp Och sedan sina pigor väcka.

Länk 4 (4-5-6-7). Vårt fjärde utur jorden sköt Med eld och rök, samt dån, sig bröt Till män'skobarnens stora fasa, Och nu, se'n det har svalnat fått, Så ligger det så fult och grått, Liksom en gammal sliten trasa.

Länk 5 (6-7-8-9). Så fjäderlätt vårt femte går, Om blott det lämpligt sällskap får, Som det på färden eskorterar.

Länk 6 (7-8-9). Så fjäderlätt vårt sjätte far; För hvarje vindfläkt, som det tar, Det hoppar, dansar, figurerar.

Länk 7 (7-8-9-10). Vårt sjunde ett personnamn är — Som ett och annat manfolk bär — Dock icke uti leder långa.

Länk 8 (10-11). Vårt åttonde du ser och sett, I Iduns spalter det sig lett; I skogen finns det också många.

Länk 9 (10-11-1-2). Är cirkeln full? Vi hafva än En länk att sammanbinda den, Så att den blifver riktigt rund. Den uti krusflor virad är, Och sorgens mörka prägel bär Ätminstone — ännu en stund.

Hufvudordet. (1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11). Och nu vårt hela återstår; I rymden du det söka får Bland himlakroppars ljusa trupp. Där strålar det med silfverglans, På nattens bjässas stjärnekrans, Om dit du vill se upp — se upp!

SAMMANSÄTTNINGSGÅTA.

Följande bokstäver och stafvelser, riktigt sammansatta, bilda 12 ord, hvilkas begynnelsbokstäver, lästa nedifrån och upp, bilda namnet på en svensk, kvinnlig dramatisk artist; slutbokstäverna, lästa uppifrån och ned, bilda namnet på en känd svensk skald: ni, ves, cu, ri, man, mer, er, san, ken, stri, sa, ver, sö, a, i, ef, ne, bor, dor, e, ham, be, g, fest, e, in, si, la, la, vi, sa, u, ter, ers, al, lo, li, es, ki, os.

De 12 orden äro: 1) en stad i Danmark, 2) en stad i Asien, 3) en stad i Bulgarien, 4) en sjöstad i Europa 5) en stad i Spanien, 6) en stad i Belgien, 7) en stad i Norge, 8) en sjö i Amerika, 9) en stad i

GADUS' Fiskkonserver.

Välsmakande! — Närande! — Hållbara!

(Se "Iduns Hjälpreda" för maj d. å.) (3)

Sverige, 10) en stad i Schweiz, 11) en stad i Schweiz, 12) en republik i Amerika.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 41.

LOGOGRYFEN: Bölja: al, bal, blöja, ö, aj! böla, ja, böja, öl, löja.

BORTPLOCKNINGSGÅTAN: Tekanna: kanten, tanke, Kant, tak.

MOSAIKEN: Palaimon: 1) Poseidon, 2) Anchises, 3) Libitina, 4) Afrodite, 5) Iphikles, 6) Melampus, 7) Odysseus, 8) Neptunus.

VERSGÅTAN: Härligt är att stundom låta Tanken tyda djupens gåta Under stormens vilda sång. Ljudigare tviflen glömma Och i nuets soljus drömma, Till dess gåtans rätta lösning. Skänkes drömmaren en gång.

KORSARITMOGRYFEN: 1) Fraser, 2) Edmund, 3) Amalia, 4) sultan, 5) arians, 6) fransk.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

»Evas dotter». Äfven med risk att bli ansedd som några af de allra »otäckaste»

bland dessa män och förtryckare, dem ni så grundligt risar. nödgas vi utöfva vår sedan »tusen år och åter tusen» usurperade rätt och nu undertrycka äfven — er dikt! Och kan ni länka er, att vi därvid till och med hålla före, att vi göra er själf den största tjänsten! Ja, så förskräckliga ä' verkliga karlarne!

»Många instämmande.» Vi vore tack-samma om ni ville ha godheten sända oss de återopade tidningsnumren.

F. Studerande. »En morgon på Uppsala kyrkogård» vandrade sorgligen ned i papperskorgen. Och med en strof ur eder egen »dikt» kunna vi tillägga:

»Ännu finns i kistan (= korgen) kvar skellet, Och genom hål och springor vi det kunna se. Och oss tyckes, som det hade vetet. Att åt denna vräkning blott helt artigt le.»

Emerik. Hvarken bättre eller sämre än tusen andra kärlekskväden. Tyvärr kunna vi dock ej stå till tjänst, utan förorda, att de, prydligt präntade på bästa Lessebo, direkt öfversändas till föremålet!

El Givé. »Hvad tycks?» Jo, precis som ofvan till Emerik!

Ung mö. Ja, helt visst kommer er talang, att finna värdisa verksamhetsfält i den snart stundande julkappsverstiden!

Hernor. »Allför omogen och obetydlig för Idun». Precis — det stämmer!

Spelman. Hvad är det för instrument ni spelar? Det påminner mest om — lergök.

Y. Ack — »ödet's vind var hård och stark; den blåste ert slott omkull.»

Asta. Af absolut tvingande utrymmesskäl måste vi tacksamt afböja.

Serla. »Ett hjärtas saga» blef den vanliga sagan: bums i korgen!

Ada. Ämnet, ej utan förtjänst behandlad, dock väl vanskligt för Idun.

Sturr. »Vårt ömdöme»? Jo, att ingen skall sakna eder »Saknad» i Iduns spalter, utom möjligen förf. själf. Men låt nu därför icke missmodets »kalla, knotiga hand gripa allt för hårdt om ert ensamma hjärta.»

Steffi fann »Förgängelsen» i »Vägen».

Trollet. Tyvärr kunna vi på intet vis dela er öfvertygelse att »pluralitén af Iduns läsekrets skulle blifva mycket intresserad» af edra pensionsflicks-utjultelser.

Marisqui. Ja, Idun har alltid användning för glada och trefliga bitar som t. ex. den om »prostinnan Lodins medicinläda» af en viss förf. ni kanske känner. Den nu sända lilla »kattstudien» synes oss däremot väl obetydlig. Hjärtligt välkommen igen!

En för genealogi intressad prenumerant vore »särdeles tacksam om märket P. M. G. godhetsfullt i ett följande nummer af Idun ville upplysa, hvar det är, som han (enligt sin egen uppgift i uppsatsen »Åtta Vasatättlingar» i Idun för 21 Sept.) visat, »huru» nästan alla våra grefliga ätter... och

Den från trycket utgifna boken

»Om näringsmedel för barn och sjuka»

sändes gratis och franko från Axel Lennstrand, Gefle.

en stor procent af »blott» adliga återfinnes å ett stamträd börjande med gamla kung Gösta».

Stella. Hur skulle vi väl ha hjärta att »bringa er till kokpunkten» för en sådan liten svaghetsvyns skull som det snälla »reserebrevet», hvarmed ni uppaktat. Fast hellre då en liten skön afsvalkning i — ja, ni gissar nog till den kära platsen!

J. K. En poetisk tanke, men alltför svag i utförandet.

Jacob Faithful. Manuskript besvaras och returneras, endast om tillräckligt porto medföljer. Fotografier bäst — endast i ödfall skarpa och tydliga vykort. »Hälsöläran i flickskolorna» är en pristäfning och, utom prisen, utdelas då inga honorar.

E. N. Skola bevara eder uppsats för att möjligen framdeles finna plats för den. För den närmare tiden redan öfverfylld!

Bob. Om vi skola kunna tänka på att använda den lilla skizzen, måste ni först och färdigast välja en annan signatur, ty märket »Bob» tillhör en sedan många år i Sthlm verksam journalist.

Ingri Stigen. Mognaden kommer efterhand. Detta tyder på utveckling. Vi skola använda novellen och möjligen ett par af dikterna. Men vi begagna väl då genomgående signaturen här ofvan?

Gundel Gundelson. Tendensen är nog så erkännansvärd, men som den här utvecklas emellan »grefven och grefvinnan Gyllenbasun» och »den varmhjärtade amiralen», förundrar det oss ingalunda, att den senares »ögon sprutade flammor så väldiga, att han med dem bort kunna sätta en hel eskader i brand». Så fruktansvärda brandfacklor vägar ej Idun utslunga öfver allt landet.

E. Soldt. Nej, den skissen kunna vi icke värdera ens till — några fattiga soldti!

EXPEDITIONENS BREFLÅDA: »Isa». 1,98 pr gång.

SAISON 1901-1902.

A.-B. GUSTAF HOLMBLOMS Kappaffär.

Alla modets fasoner representerade!

Priserna förhållandevis de billigaste!

38 Vesterlånggatan 38.

Fruarnas förtjusning

är det nyuppfunna strykjärnet »Dalli», den själfledande patenterade stryk- och pressmaskinen. Dubbel värmekraft på hälften så lång tid. Ringa värmeomkostnader med »Dalligödstoft» (2 öre pr timma). Intet kolos, ingen rök, ingen lukt och intet ombyte af lod! Oafbrutet att använda såväl inom- som utomhus i flera timmar i sträck. Pris Kr. 6.50 i alla välsorterade järnbodar och bosättningsmagasiner eller direkt hos

Famos Importaffär,

Stockholm, 22 Skeppsbron, ingång St. Hoparegränd. Tel. 140 24.

Agenter antagas för landsorten, Norge, Finland och Danmark.

Obs.! Tusentals i bruket. Obs.! Ifall likv. medföljer rek. sändes fraktfritt.

Damfrisering och Champonering

är öppnad 51 Drottninggatan 51, 1 tr., och rekommenderas i ärade Damers hägkomst. Allm. Tel. 77 14. Vördsammast Hilda Nyback.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalenser och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hr läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos

HÖGSTEDT & Co,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

LINNE.

Handväfda linneväfnader och duktyger sändas direkt från tillverkaren mot efterkrav. Begär provser och prisuppgift.

Linneväfveriet, Borås.

IDUN,

Illustrerad tidning för kvinnan och hemmet,

bör finnas i hvarje hem.

Undervisning pr korrespondens

i språk och merkantila ämnen. Tusentals intyg. Begär prospekt och prenumerera på tidn. »Korrespondens» (organ för bokför. m. m.) Kostar 70 öre.

Direktör **H. S. Hermod**, Malmö

Fru Örn's Atelier,

STOCKHOLM, 19 Tunnelgatan 19.

Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brudutstyrlar.

Londoner-, Pariser-, Wiener-mode.

KAROLINA ALM

Syateljier, Kungsg. 10, 2 tr.

Välkändt och elegant arbete. A. T. 125 16.

HERM. MEETH'S
JUPONS
såväl siden som ylle, i stort urval!
Regeringsgatan 26.

Kurs i matlagning.

Vid Östermalms matlagningsskola, Linnégatan 18, mottagas elever. Kursen 3 mån. Prospekt på begäran.

A. Rönne.

Modernt Norskt Tapetväveri

(Billedväveri).

Från början af nov. mottagas et faatal elever.

Döbelngatan 1 B. Allm. tel. 15 299.

Eugenie Faye-Hansen. Ingeborg Arbo.

SJÖOFFICER

är villig att meddela undervisning åt gossar, som ämna söka inträde i Kongl. Sjökrigsskolan. Svar till »Sjöofficer» lämnas å Iduns exp.

Redan nu böra alla som vilja försälja jul- och nyårskort rekvirera de nyutkomna proven som erhållas franko mot insändande af 5 st. 10-öres frimärken. Adr.: Josef Sjöberg, Tranås.

Den bästa gåfva åt de unga

är ett prenumerationskvitto på

KAMRATEN,

illustrerad tidning för Sveriges ungdom,

som genom sin varmt fosterländska och verkligt ungdomsfriska anda hos såväl föräldrar och målsmän som hos de unga själfva allt mera befäst sin rangställning som vårt lands förnämsta ungdomsblad.

Pris för helt år 3 kr., halft år 1: 75.

Alla numren från årets början kunna ännu erhållas.

I CAROLINA ÖSTEMANS

Handarbetsskola,

som är flyttad till **Mäster-Samuelsgatan 24, 1 tr.**, emottagas elever i alla slags Konstsovmnader, Knyppling, Macramé, Stick- och Krokningar, Träsnideri, Glödritning, Läderplastik, Glasetsning, Spån- och Borstarbeten m. m.

Särskild kurs för barn 1: 50 i mån., 4 timmar i veckan.

Prospekt på begäran, äfven i landsorten.

Alla slags broderier, märkningar, uppritningar och monteringar utföras på beställning.

Materialier och uppritade arbeten på lager.

Den nästan blinda, obotligt sjuka, f. d. lärarinnan.

En 44-årig, olycklig kvinna, i sin krafts dagar arbetsam och plikttrög, har utgifvit under sin arbetsid i skolans tjänst allt hvad hon ägde: hälsa och krafter. Hon står snart fullkomligt hjälplös i nattsvart tid då hennes synförmåga enl. läkares medföljande intyg utvisar detta. Det är därför vi vända oss i största ödmjukhet till den hjälpsamma allmänheten med bön om hjälp för att kunna bereda henne plats på något sjukhem under den återstående lifstiden.

Listor med intyg finnas utlagda i Fritzes Hofbokhandel, Gust. Adolfs torg, F. Björklund & Co bokhandel, Malmströmskad. 46. Fosterlandsstiftelsens bokhandel samt hos Fru H. Geijer, Drottningg. 52.

De influtna medlen redovisas i allm. tidn.

Lektor.

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuds för dem, som förut ej äga desamma, en billig, om växlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nednämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2: 25
Idun 1893 (nr 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: —
Idun 1899 (nr 92 och julnumret slut)	3: —
Idun 1900 (utan julnummer)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 50
Barngarderoben 1899 (12 nr)	0: 50
Barngarderoben 1900 (10 nr)	0: 75
Kamraten 1894 (nr 19 felas)	1: 25
Kamraten 1896	1: 25
Kamraten 1897 (nr 18 felas)	1: 25
Kamraten 1898	1: 50
Kamraten 1899	1: 50

Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af likvid, torde nog uppgifvas, hvilken af ofvannämnda årgångar som önskas.

Exp. af Idun.

OM NÅGON AKTNINGSVÅRD, bildad dam, skulle vilja dela bostad (icke samma rum) och mångårig tjänarinnas om vårdnad med en annan dam, torde svar in om tre dagar ins. till »M. G. H.», Iduns exp.

LEDIGA PLATSER.

KUNGÖRELSE.

Sjuksköterskeplatsen vid Norsjö sjukstuga i Västerbottens län kungöres härmed ledig att tillträdas den 1 januari 1902. Lönen är 250 kronor. Sköterskan, som har att om besörja utspisningen vid sjukstugan, äger att därför uppbära 65 öre om dag, såväl för patienten som för sig själf och pigan.

Sjukstugan har åtta sjuksängar. Patienternas antal har under de sista åren varierat mellan 70 och 97 och medeltalet värde på dag från 3,2 till 3,6.

Ansökningar till platsen skola vara inkomna till styrelsen för sjukstugan före den 1 instundande november och åtföljas af behöriga intyg.

Norsjö den 18 september 1901.

Å sjukstugustyrelsens vägnar:
Carl Löfqvist.

FÖR ENKEL, reel flicka, med godt humör och god hemmets uppfostran, finnes pl. att gå matm. tillh. i mindre landt-hush. Löneanspr. upp. om föreg. verk., fotogr., önskas till »Hem», Grebbestad.

För en bildad flicka,

mellan 25 å 30 år, fullt kunnig i matlagning, sömnad och andra hushållsgöröml, finnes plats genast eller till den 1 inst. nov. ledig. Godt och vänligt sätt fordras. Sökande skall under min vistelse från hemmet vara skyldig helt och hållet taga vård om detsamma. Goda rekommendationer från föregående platser erforderliga. Fotografi jämte svar till Fru Alma Sandwall, Borås.

Sjuksköterskor!

En examinerad sjuksköterska (hålst Sofia-system) önskas i fint hem för sjuklig dam. Villkoren mycket goda. Bästa rekommendationer fordras. Svar snarast möjligt till »Kalmars», Kvarnlyckan p. r.

Barnfröken

sökes åt två små barn, 4 och 2 år gamla. Lizzie von Horn. Mörsbög pr Norra Wram, Skåne.

EN FLICKA erhåller plats hos svensk familj i Frankrike, att passa ett mindre barn. Fritt vivre, fri resa. Svar: M:me Borg, 13 rue Mirabeau, Toulon.

STOCKHOLMS NYA Förmedlingsbyrå, Kammakareg. 48, ansk. platser åt Lärarinnor, Vårdinnor, Sällskapsdamor, Hushållsbiträden, Barnfröken.

Lärrarinnor,

kunnig äfven i musik, sökes för en 11-årig flicka till nästa lästerns början. Svar med uppgifna villkor till Doktor Knut Wistrand, Karlskoga.

EN BILDAD flicka af god familj önskas mot fritt vivre såsom husmoders hjälp, på vacker herrgård. Ett godt hem och vänligt bemötande utlovas. »Z» p. r. Eslöf.

BILDAD, anspråklös flicka med god hälsa och jämnt, hurtigt lynne samt kunnig i alla hushållsgöröml — ej matlagning — hvaribland och skötsel af små barn, erhåller genast plats i norrländsk familj med 2 barn och 2 jungfrur. Musikalisk har förtärd. Lön 200 kronor. Svar med fotografi till »Disponent», Dynäs p. r.

EN SNÄLL, villig och barnkär, bättre flicka får plats nu genast för fyra barn, ålder 9-1/2 år gamla, att ägna sig för dem och deras skötsel, samt hjälpa vid städning och bandarbeten. Hemmet enkelt, utan anspråk på stora nöjen, men anses som familjemedlem. Bifogat fotografi, löneanspråk, ålder och betyg. Svar till »Ett förnöjsamt sinne», Wasa, Finland.

AF EN HÄNDELSE är plats ledig nu genast eller i november månad för en duglig, pålitlig, allvarlig kokerska. Elektriskt ljus och vattenledning. Lön 200 kronor. Svar till »Liten familj i Arvika», Iduns exp.

ANSPRÅKLOS lärarinnor erhåller plats i familj att undervisa en 8-årig gosse i musik samt för inträde i elementarskolans första klass. Dessutom villig biträda med husliga sysslor och kontorsgöromål. Svar med löneanspråk och betygsskrifter samt fotografi till »Undervisningsvan 1901» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b. (G. 111 008)

EN RASK, ARBETSAM och ordentlig flicka får plats som husa, och någon hjälp med 2 barn, i familj på landet. Svar till »M. D. B.», Iduns exp. f. v. b. (1834)

Sjuksköterskeplatsen

å Halmstads epidemiska sjukhus (25 sängar) är ledig tillträda den 1 nästk. januari. Lön 600 kr., dessutom trellig bostad, ljus och ved, jungfru som hjälp. Villkor: att ensam sköta de sjuka; att hafva haft själfständig dylik verksamhet förut samt i öfriga afseenden fullt kvalificerad. Ansökan och betyg torde före nov. månads slut sändas till Förste Stadsläkaren, Halmstad. (G.17795)

Husmodersbefattningen vid Akademiska Sjukhuset i Uppsala

är ledig. Husmodern skall öfvervaka ordningen och den inre hushållningen inom sjukhuset samt hafva inående öfver och värda inventarierna, särskildt linne- och sängklädesförrådet. Därjämte skall hon vara föreståndarinnan och matmoder för sjuksköterskorna. Lönen är 700 kr. och allt fritt. Ansökningar, ställda till sjukhusets direktion, insändas till det Akademiska sjukhusets kontor, Uppsala, före den 5 nästkommande November. (G. 18738)

EN I MATLAGNING kunnig bildad flicka

erhåller 1 nov. god plats i trelligt landthem. Norra Inackorderingsbyrå, Mäster Samuelsg. 62, Stockholm.

EN SNÄLL och pålitlig flicka, som vill åtaga sig vården af tre barn, ålder 4 1/2, 3 år, 5 månader, får plats till 24 oktober i »S. H.», p. r. Gefle.

Kvinnligt handelsbiträde,

med god kännedom i manufaktur-, speceri- och diverseaffär, kan mot insändande af betygsskrifter och fotografi, genast erhålla god anställning hos J. H. Osterman, Högsäter, Gillberga.

PLATSSÖKANDE.

BILDAD, duglig flicka, kunnig i matl., bakning, sömnad, handarbeten m. m., önskar plats. Tilltaggen, godt lynne. Svar »Idog», Iduns exp. f. v. b.

FÖR PRAKTISK, snäll 19 års flicka, van vid föräldrabarnets alla förek. sysslor, önskas plats hos god trellig familj, endast för att komma ut och utveckla den plikttröhet, som är så nödvändig för ungdoms-åldern. Ingen lön, endast vänl. bemöt. och räknas som medlem af familjen. Svar till »E. P.», adr. S. Gumælii Annonsb., Sthlm.

EN UNG FLICKA önskar i höst plats att vara behjälplig med husliga göromål uti godt hem, där hon får anses som familjemedlem. Svar till »20 år», Heby p. r.

EN 23 års flicka, anspråklös, musikalisk, kunnig i tyska, söker plats i bättre familj eller hos äldre fru, hållt israelitisk, som sällskapsdam. Är villig deltaga i lättare hushållsgöromål. Svar emotes tacksamt under adress »600», Iduns exp. (1863)

En 23 års bättre flicka,

som genomgått hushållsskola och är kunnig i matlagning, bakn., sylt, och slakt, samt sedan äfven praktiserat, önskar plats häst på landet som husföreståndarinnan. Svar »H. M.», Norrköping p. r.

För en föräldralös flicka,

som är konfirmerats, önskas plats nu genast i någon god familj, antingen såsom barnflicka eller att deltaga uti alla förefallande göromål under ledning af en allvarlig husmoder. Lön efter förtjänst. Svar till Iduns exp. under adress »Beskyddare», som uppgör och lämnar närmare upplysningar.

22-ÅRIG, MUSIKALISK FLICKA,

önskar plats i familj att under fruns ledning förestå hemmet, att deltaga i förefallande göromål, äfvensom villig att undervisa barn i musik och vara behjälplig vid läxläsning. Svar emotes tacksamt fortast möjligt märkt »Ave 1901», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

UNG, BILDAD FLICKA, kontorsvan, önskar plats på större landegendom, bruk eller dyl. som sällskap, skrifbitr. och hjälp i hush. Svar märkt »Gladlynt 20», p. r. Malmö.

SOM SÄLLSKAP och hjälp i bättre familj önskar en ung flicka plats. Har genomgått slöjd och hushållskurs samt är kunnig i de flesta inomhus förefallande göromål. Har förut innehållit plats. Svar tacksamt märkt »Ordentlig», Hesselholm.

UNG, bildad flicka från landet, önskar plats i familj i Stockholm. Genomgått kurs i matlagning och är för öfrigt kunnig i handarbeten och villig att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. Lön önskas. Svar före d. 27 okt. å Iduns exp., märkt »F. 21».

Sällskapsdam.

En ung, bildad, musikalisk flicka af god familj, kunnig i ett hem skötande, önskar plats som sällskap, lektis eller vårdinna hos ensam dam eller i familj. Svar till »Gladlynt», Örebro p. r.

KVINNLIG SJUKGYMNAST, som genomgått dr. Arvedsons Institut, önskar plats i familj. Svar till »Gymnast», p. r. Falun.

UNG FLICKA

önskar plats i familj att, mot anseende som medlem af densamma och fritt vivre, deltaga i alla inom hush. förek. göromål. Svar till »18 år», Täckhammar, Nyköping.

UNG, anspråklös flicka af god familj, som genomgått hushållsskola, önskar plats hos ensam dam eller att förestå ett mindre hem. Svar till »20 år», Södertälje p. r.

EN 23 års flicka från Småland, söker plats som hushållslev i bättre familj. Är villig biträda vid alla inomhus förekommande göromål mot fritt vivre. Svar utbedes till »23 år», Gemla p. r.

UNG FLICKA, van vid husliga göromål, önskar plats att gå frun tillhanda. Svar till »Signe 1901», Iduns exp.

En flicka,

med vana i garn- och väfnadshandel, söker plats i samma bransch eller och i manufakturhandel. Utmärkta rekommendationer. Svar till »Ella 20 år», Smålandsposten, Växjö.

Anspråklös flicka,

skicklig i klädsöm, önskar plats för större barn el. som hjälp i hemmet. Svar till »Barnkär 22», Iduns exp. f. v. b.

EN RASK flicka af god familj önskar på nyåret plats att deltaga i alla husliga göromål. Svar t. »22 år», Söderköpings p. r.

UNG, BILDAD flicka önskar sysselsättning i Stockholm såsom lektis för äldre person eller läxläsning med barn. Svar till »Läkaredotter», Iduns exp.

I BÄTTRE fam. önskar ung, något musikalisk flicka plats att biträda frun i hushållssysslor och handarb. Lön begäres ej, endast att blifva anseend som medlem af fam. Svar till »19 år», Iduns exp.

PLATS önskar bildad flicka, kunnig i matlagning, bak, sylt, sömnad, Gladlynt, noggrann, pålitlig. Svar »Tilltaggen» under adr. S. Gumælii Annonsb., Sthlm. (G.6016)

LÄRRARINNA, van undervisa i alla ämnen, språk, musik, handarb. söker plats. Svar »Glad, anspråklös» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 6017)

EN UNG flicka, som flera år vistats i utlandet, Tyskland och Frankrike, söker anställning, antingen som lärarinnor för ett par större flickor, eller för språkförning hos någon yngre familj eller annan passande plats, eventuellt å kontor där språkkunskap behöfvos. Äfven kunnig i finare handarbeten och musik. Svar märkt »Maria» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå. (G.110985)

Sanningen om de värdefulla Sicco-kapslarne och de mindre värdefulla Capsuloids.

Hvaraf består sundt blod?

Af järn med spår af mangan, hvilka båda ämnen äro förenade med ägghvita (detta kallar man hemoglobin), och ägghvita: närsalter (d. v. s. magnesia, kali, natron, fosfor m. m.).

(Öfversättning.)

Meddelande om registrering. Patentverket. Afdelningen för varumärken. London den 14 maj 1901.

Min herre!

Jag får enligt § 85 i Förordningen angående varumärken, 1890, underätta Eder att varumärket N:o 235850, hvarom annonserats i Tidning för varumärken, The Trade Marks Journal, N:o 1211, har blifvit registrerad i Edert namn för följande varor i klass 3, nämligen: kemiska ämnen, framställda för att användas i medicin och farmaci.

Registreringen räknas gälla från den 1 februari 1901.

Jag förblifver min herre, Eder ödmjuka tjänare C. N. Dalton, Öfverkontrollör.

Herr Friedrich Gustav Sauer hvilken driver handel under benämning »Sicco» Medicinisch Chemisches Institut vormals H. Schneider.

Framställning af varumärket, såsom det annonserats.

GLOBINAL

Schneider.

Lösen med stämpel kr. 5: 50.

Rätt öfversatt betygar. Stockholm den 1 oktober 1901.

Ex officio

U. E. Svensson,

t. f. Notarius Publicus.

Det måste förefalla egendomligt, att en polemik kunnat uppstå rörande medlet Globinal, då det ju är vårt eget preparat, såsom tydligt framgår af det anförda notariatuttyget. För att dock för framtiden undertrycka dylika hänfylla angrepp hafva vi beslutat afföra märket Globinal och att hädanefter äfven i England afyttra vårt preparat under namnet Sicco.

100 Sicco-kapslar kosta 3 kronor. För barn, hvilka icke kunna eller vilja svälja kapslar, är särskildt att rekommendera: »Sicco chokoladpastiller», hvaraf en ask med 30 st. kostar kr. 1,50. Dessa smaka som chokolad och innehålla pr. st. 0,25 gr. Sicco-Schneider. Erhållas å alla apotek.

SICCO, Med. Kem. Institut, Berlin, Stockholm.

EN 18-års flicka, som genomgått 9 klasser i högre flickskola, önskar plats hos äldre dam eller i fin familj för att lära husliga göromål. Svar till »A. W.», Iduns exp.

EN 22-årig, arbetsam flicka, önskar plats i hembageri eller och som ensam i mindre familj. Svar till »R. P.», Iduns exp.

23-ÅRIG prästdotter önskar plats i bildad familj, som hjälp och sällskap åt husmodern, där hon blifver anseend som familjemedlem. Van att deltaga i de inom hemmet förekommande göromålen, äfven skrifgöromål. Såväl skriftliga som muntliga rekommendationer finnas. Snart svar till »Godt bemötande», Björkvik.

I NÄRVSTÄRKANDE vacker, trakt (Småland) kan bildad dam erhålla inackordering i godt hem för längre tid. Närm. underrättelse under adr. Fr. Lundgren, Heddrup, Eksjö. (Nord.A.B.6494)

HOS ENGELSK familj, bosatt på landet, erbjudes inackordering för några damer, som önska lära engelska språket. Svar till »Hn», Iduns exp.

INACKORDERING önskas under kortare tid i prästhus eller något trelligt angenämt hem i norra Sverige eller vid västkusten. Svar till »24 år», Iduns exp.

Inackordering

i en stilla prästgård på landet erhålles för tvåne flickor mellan 9-13 år jämte undervisning i vanliga skolämnen. Undervisning i språk och musik lämnas om så önskas. Svar till »Hemlif», p. r. Jönköping.

Närvsjuk eller klen person,

som önskar 10 och hvilat på landet, erbjudes ett godt hem i Stockholms närhet. Lätta kommunik. Massage, bad. Svar till »Godt hem», Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

MOT UNDERVISNING i engelska eller mot billig inackordering, önskar bildad flicka komma i fin familj på landet, från början af november till jul, för att under husmoders ledning deltaga i hushållsgöromål. Svar till »November», Eskilstuna p. r.

ENGLAND. Uti bildadt, angenämt svenskt-engelskt hem i närheten af London, finnes tillfälle till inackordering för en å två unga flickor, som önska lära tala engelska. Vidare meddelar regementsläkaren Christenson Skara.

FÖR EN UNG, bättre flicka, finnes inack. och tillf. att tillh. med en annan ung flicka öfva sig i husliga bestyr. Piano och tillfälle till lektioner finnas. Äfvenså konfirmerationsundervisning. Hälsoosam trakt. Svar till »Östgötaprestgård», Iduns exp.

EN UNG, bildad flicka, önskar inackordering å en egendom i bildad familj för att lära sig alla där förekommande hushållsgöromål. Svar med prisuppgift önskas med snaraste af »Svea» Varberg p. r.

INACKORDERING.

För en ung flicka önskas inackordering i en enkel, god familj på landet, där hon kan lära hushåll. Familj, i hvilken tillfälle till musik och språklektioner gifves, fördrages. Omgående utförligt svar jämte prisuppgift emotes tacksamt till »Mikko», p. r. Helsingfors, Finland.

ETT FRUNTIMMER (hålst musikaliskt) erhåller hel inackordering med eget rum. Läget Mosebäckstorg. Vidare underrättelse lämnas i porslinboden 27 Götgatan, Sthlm.

I en ämbetsmannafamilj, boende i villastaden erbjudas 2 unga flickor ett hem under vistelse i Stockholm. F. anska är samtalspråket. Tillfälle till språklektioner. Inga andra inackorderingar emottagas. Pris 90 kr. i mån. Svar till »L. F.», Iduns exp.

I EN SÄRDELES vackert belägen stilla prostgård i Värmland — hög ren skogs-luft — mottagas unga flickor, icke tuberkulösa, med eller utan önskan att deltaga i hushållsgöromål. Närmare upplysningar under adress »Prostgård», Karlstad p. r.

UNG, anspråklös flicka af god familj, önskar komma i fin familj på landet, hållt prästgård i södra Sverige, för att lära sig i allt som förekommer i ett godt hem. Svar med prisuppgift torde sändas i bref till »Ellen 19 år» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

V. A. G. St. Pauls 8. 34

Pellerin's Margarin
är bäst!

De bästa sidentygerna

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvisitera profver från den gamla välrenommerade **Sidenfirman**

E. Spinner & C:ie, Zürich

(förr J. Zürrers sidenfabrik.)

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Wilhelm Rieger
parfumeur,
Frankfurt a/M,
rekommenderar såsom specialiteter:
Genomskinlig kristalltvål
Erkänd den bästa och i bruket drygast af alla toilette-tvålar.
Perles d'or.
Ny och fin parfym för näsduken.
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 179.
Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.
1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 4½ proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG.
Aidelningskontor: HÖTORGET 8.
Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 4 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor

Barnängens
antiseptiska
Vademecum-Tvål.

CARL BROMAN & C:o
Manufakturaffär och Damskrädderi
Lager af franska Siden- och Ylletyger.
34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

Malmö-Galoscher
med pompadourklackar
rekommenderas.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes
Anthracit
Carré-Briketter.
Varumärke. GIG Varumärke. GIG
Rikst 4 27 22 20 20 12
Kontor: 22 Skeppsbron 5 Strandvägen 1 Parmmätargatan 1
A. Tel. 22 88 60 19 61 98

Göteborgs Enskilda Bank
Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Tillfälle att köpa böcker ovanligt billigt genom **Fahlcrantz & C:s** nu pågående stora Bokrealisation. Katalog (48 sidor) erhålles gratis i bokhandeln och sändes kostnadsfritt med posten. OBS. de nedsatta priserna och dessutom extra fördelar samt de Sextio (60) Grupperna m. m.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld, säljes i tuben å 30 och 75 öre hos **Herrn Speceri-, Färg- och Parfymhandlande m. fl. samt å Apoteken.**

Hernösands Ensk. Bank
Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning — Kassafack.
från 15 kronor för år.
Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatsafdelningen.**
STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVALF
(Öppna alla söckendagar kl. 1/2, 10-4)
Innenållande c:a 1,650 st. skåpäck Arlig hyra för fack, beroende af storleken 20, 25, 35, 50 kronor Testamenten, Gäfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. S. T. A. 82410)

INTET GOLFDRAK
eller **SKUROS** mera om man använder
FÖRSAGA LINOLEUM MATTOR

Glöm icke att **Mustads Taffelgrädd** är bästa och billigaste bordsmör.

KÖP LIPTONS TÈ!

Margarin Aktiebolaget Zeniths Gräddmargarin
märket Zenith kan serveras på det finaste bord.

Erik Plate & C:os, Göteborg, Skosvärta
för Box Calf.
är oöfverträffad.
Pris Kr. 7,50 pr dussin.
Återförsäljare antagas.

Tidaholms Fantasimöbler,
rikhalt. urval i fornord. stil. Fullst. rumsmöblemang ut-föras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kollorering uppläggas, glödbrännning verkställes. Begär prisuppgifter från **Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.** (Försäljningsmag. Beridarebang. 27. Sthlm.)

Rättviks Touristhoteller
öppna hela året.
Ombyte af vistelseort, frisk luft, är helse, kraft o. energi.
Komfortabla anordningar efter olika årstider.
Pensionspris, incl. rum, vivre, elektrisk belysning Kr. 42, 46, 52 per vecka.
Beställningar ske medelst post eller telefon: Rät vik. **WILHELMINA WAHLGREN.**

Sparsamma Husmödrar!
Härmed rekommenderas vårt nya fabrikat Lagermans **Kraft-Skur-Tvål** Tomten som är **Kraft-Skur-Pulver** i fast form hvarigenom onödig utspilling och sköfling, som lätt händer vid användning af pulver, undviks.
Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris 1900.
Säljes hos alla hrr speceri- & diversehandlare i riket.

Capsuloids
Kvaliteten icke kvantiteten af järn frambringar nytt rikt blod.
Capsuloids har kvaliteten och den noga kvantiteten som blodet dagligen kan absorbera.
Det i följande rekommendation omtalade, utmärkte resultatet är framkalladt af det nya, rika blod, som är frambragt genom att taga endast 3 Capsuloids dagligen.
The Capsuloid Comp. 15/9 1901.
Undertecknad har i 2 år litit af ofta återkommande svimningsanfall, varit blek, utan aptit och har alltid känt sig trött Jag tog då 3 Capsuloids dagligen och trots det jag endast har använt 2 askar, har jag sedan icke haft ett enda svimningsanfall. Jag har fått en god kulör, en utmärkt aptit, har tilltagit 5 pd i vikt och den ständiga känsla af trötthet har öfvergifvit mig. Jag är 30 år gammal och har 2 barn. Köpenhamn, Nikolaigade 20, 4 tr.
Högaktningfullt **MARTHA LARSEN.**
Capsuloids erhållas i alla apotek å kr. 2 50 pr ask. Enda fabrik Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.

Clara Fabriks Stearinljus

Bäst, elegantast, modernast
är
Iduns Modetidning.
Prenumerera genast
i närmaste postkontor eller bokhandel för 4:de kvartalet om Ni vill erhålla vårt lands innehållsrikaste modetidning.
Prenumerationspriset är för kvartal å plansch-upplagan **endast kr. 1.50**, å den andra upplagan **endast 1 krona.**

Det bästa hvetemjålet

MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqvam
Toilett-papper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkräft i paket å 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från **Bäckhammars Nya Aktiebolag,** adr. Värml. Björneborg.